ИОАНН ПЁЛТЕРНЁ ЫРĂ ХЫПАР

1-мĕш сыпăк

Сăмах ӳтленни

1 Чăн малтанах Сăмах пулнă, Сăмах Турăра пулнă, Сăмах
Хăй Турă пулнă. 2 Çав Сăмах чăн малтанах Турăра пулнă. 3 Мĕн
пурри пĕтĕмпех Сăмах урлă пулнă. Мĕн пултаранни нимĕн те
Унсăр пулса кайман. 4 Унра чĕрĕлĕх пулнă, çав чĕрĕлĕх этем-
семшĕн çутă пулнă. 5 Çутă тĕттĕмре çутатать, тĕттĕм ăна хуп-
лаймасть.

6 Çĕр çинче Турă янă çын пулнă, вăл Иоанн ятлă пулнă.
7 Хăй урлă Çутта пурте ĕненччĕр тесе вăл Çутă çинчен каласа
пĕлтерме килнĕ. 8 Вăл хăй çутă пулман, ăна Çутă çинчен çи-
рĕплетсе пĕлтермешкĕн янă. 9 Çав Çутă — чăн-чăн: Вăл тĕнче-
не килекен кашни çыннах çутатать. 10 Вăл Хăй пултарнă тĕн-
черех пулнă, анчах тĕнче Ăна пĕлеймен. 11 Вăл хăйĕннисем
патне килнĕ, хăйĕннисем те Ăна йышăнман. 12 Хăйне йышăна-
кансене, Хăйне ĕненекенсене Вăл Турă ачисем пулма ирĕк па-
нă. 13 Вĕсем юнпа-ӳтпе те мар, арçын кăмăлĕпе те мар, çӳлтен,
Турăран çуралаççĕ.

14 Çапла Сăмах ӳтленсе, этем пулса, пирĕн хушшăмăрта пу-
рăнчĕ. Атте Турă тулли тивлетлĕ, чăнлăхлă пĕртен-пĕр Ывăлне
мухтава кăларчĕ. Эпир Унăн мухтавне куртăмăр. 15 «Ман хыç-
ран Килекенни манран мала тухрĕ, Вăл манччен пулнă тесе
каланăччĕ эпĕ. Ку ĕнтĕ шăпах Çавă», — хыттăн каласа çирĕп-
летнĕ Ун çинчен Иоанн. 16 Унăн туллилĕхне пула эпир ырăлăх
çине ырăлăх илтĕмĕр. 17 Мĕншĕн тесен саккуна Моисей урлă

панă, ырăлăхпа чăнлăх вара Иисус Христос урлă килнĕ. 18 Тур-
ра никам та нихçан та курман, Турă çинчен пире Ашшĕпе пĕр-
лĕхлĕ, Атте Туррăмăрăн пĕртен-пĕр Ывăлĕ пĕлтернĕ.

Шыва кĕртекен Иоанн каласа пĕлтерни
(Мф. 3:1-12; Мк. 1:2-8; Лк. 3:15-17)

19-20 Иудейсен ятлă-сумлă çыннисем Иоанн патне Иерусалим-
ри священниксемпе левитсене: «Кам эсĕ?» – тесе ыйтма ярсан,
Иоанн вĕсене: «Эпĕ Христос мар», – тесе тӳрремĕнех çирĕплет-
се каланă. 21 «Эппин кам эсĕ? Илия-и?» – ыйтнă унран. «Илия
мар», – тавăрнă вăл. «Тен, эсĕ пророк?» – ыйтнă лешсем. «Про-
рок та мар», – тенĕ Иоанн. 22 «Апла кам-ха эсĕ? – татах ыйтнă
унран. – Пирĕн хамăра кунта яракансене хурав памалла. Хăвна
эсĕ кам тетĕн?» 23 «Эпĕ – пуш хирте: „Хуçамăр валли çул тӳр-
летĕр!“ – тесе чĕнекенĕн сасси, – тенĕ Иоанн. – Ун çинчен
Исаия пророках каланă». 24 Ыйтма пынисем фарисейсем пулнă.
25 «Эсĕ Христос та мар, Илия та мар, пророк та мар пулсан, мĕн-
шĕн эппин шыва кĕртетĕн?» – тесе ыйтнă унран вĕсем. 26 Иоанн
вĕсене хирĕç çапла каланă: «Эпĕ шывпа тĕне кĕртетĕп. Анчах та
сирĕн хушшăрта хăвăр та пĕлмен Пĕри пур. 27 Ман хыçран Киле-
кенни шăпах Çавă, анчах Вăл манран малти. Эпĕ Унăн пушмак-
не хывма та тивĕçлĕ мар». 28 Çакă Иоанн шыва кĕртнĕ вырăнта,
Иордан леш енчи Вифаварта, пулса иртнĕ.

Турă Путекки

29 Тепĕр кунне Иоанн хăй патне Иисус пынине курнă та кала-
нă: «Акă тĕнче çылăхне Хăй çине илекен Турă Путекки. 30 Ман
хыçран Килекенни манран мала тухрĕ, мĕншĕн тесен Вăл манч-
ченех пулнă тенĕччĕ эпĕ. Ку ĕнтĕ шăпах Çавă. 31 Эпĕ хам та Ăна
пĕлместĕмччĕ. Çапах та, Израиль халăхĕ Ăна пĕлтĕр тесе, шыв-
па тĕне кĕртме килтĕм». 32 Тата Иоанн çапла çирĕплетсе каланă:
«Кăвакарчăн пек курăнса çӳлтен анакан Святой Сывлăш Ун
çинче тăнине куртăм эпĕ. 33 Эпĕ хам та Ăна пĕлместĕмччĕ. Анчах
та мана шывпа тĕне кĕртме Яраканĕ çапла каларĕ: „Çӳлтен ана-
кан Святой Сывлăш кам çинче тăнине курăн, Çавă Святой Сыв-
лăшпа тĕне кĕртекенĕ пулĕ“. 34 Вăл Турă Ывăлĕ пулнине хам ку-
çăмпа хам курнăран çирĕплетсе пĕлтеретĕп», – тенĕ Иоанн.

Иисусăн малтанхи вĕренекенĕсем

[35]Тепĕр кунне Иоанн икĕ вĕренекенĕпе пĕрле каллех çавăнта
тăнă. [36]Вара иртсе пыракан Иисуса курсан: «Акă Турă Путек-
ки», – тенĕ. [37]Çак сăмахсене илтсен икĕ вĕренекенĕ те Иисус
хыççăн кайнă. [38]Иисус çаврăнса пăхнă та вĕсем Хăй хыçĕнчен
пынине асăрханă. «Сире мĕн кирлĕ?» – ыйтнă Вăл. «Равви! (Рав-
ви тени Вĕрентекен тени пулать.) Ху ăçта пурăннине каласам
пире», – тенĕ лешсем. [39]«Ман хыçăмран пырсан хăвăрах ку-
рăр», – тенĕ Иисус. Вăхăт кăнтăрла иртни тăватă сехет тĕлнел-
ле пулнă. Вĕсем, Ун хыççăн пырса, Вăл ăçта пурăннине курнă.
Иисус патĕнче вара вĕсем кунĕпех пулнă. [40]Иоанран Иисус çин-
чен илтсе Ун хыççăн каяканĕсенчен пĕри Петр текен Симон шăл-
лĕ Андрей пулнă. [41]Вăл пирвай хăйĕн пиччĕшне Симона тупса:
«Эпир Мессияна (вăл Христос тени пулать) куртăмăр», – тенĕ те
[42]ăна Иисус патне илсе пынă. Иисус ун çине пăхса илнĕ те ка-
ланă: «Эсĕ, Иона ывăлĕ Симон*, малашне Кифа ятлă пулăн».
Кифа тени Петр тениех, вăл Чул тенине пĕлтерет.

Иисус Нафанаила тата Петра чĕнни

[43]Тепĕр кунне Иисус Галилейăна кайма шут тытнă. Вăл Фи-
липа тĕл пулнă та: «Атя Ман хыçăмран», – тенĕ. [44]Филипп вăл
Андрейпа Петр çуралнă Вифсаида хулинченех пулнă. [45]Филипп
вара Нафанаила тĕл пулса каланă: «Моисей саккунĕнче тата
пророксен сăмахĕнче Кам çинчен каланă, эпир Çавна шыраса
тупрăмăр. Вăл Иосиф ывăлĕ, Назаретри Иисус иккен». [46]Анчах
та Нафанаил ăна çапла каланă: «Назаретран-и? Назаретра мĕн те
пулин ырри пулма пултарать-и вара?» «Кайса пăх эппин», –
тенĕ ăна Филипп. [47]Хăй патне Нафанаил пынине курсан Иисус
каланă: «Акă чăн-чăн Израиль çынни, вăл ултав мĕнне те пĕл-
мест». [48]«Эсĕ мана ăçтан паллатăн?» – тесе ыйтнă Нафанаил.
«Эпĕ сана Филипп чĕничченех, смоква йывăççи айĕнче тăнă
чухнех куртăм», – тавăрнă Иисус. [49]«Равви! Эсĕ – Турă Ывăлĕ,
Эсĕ – Израиль Патши», – тенĕ Нафанаил. [50]Иисус ăна хирĕç
çапла каланă: «„Эпĕ сана смоква йывăççи айĕнче куртăм“, –
тенипех эсĕ Мана ĕнентĕн. Эсĕ унтан та ытларах курăн-ха».

---

* 1:42 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче: «*Иоанн ывăлĕ Симон*».

51 Иисус ăна тата çапла каланă: «Чăн-чăнах калатăп сире: па-
янтан тӳпе уçăлнине, Турă ангелĕсем Этем Ывăлĕ патне хă-
парса аннине те курăр».

2-мĕш сыпăк

Галилейăри Кана хулинчи туй

1 Тепĕр икĕ кунран Галилейăри Кана хулинче туй пулнă. Унта
Иисусăн Амăшĕ те пынă. 2 Иисуспа вĕренекенĕсене те çав туя
чĕннĕ. 3 Хĕрлĕ эрех çитменнине курса: «Вĕсен эрехĕ пĕтнĕ», —
тенĕ Амăшĕ Иисуса. 4 «Эй, Анне! Мана Эсĕ кун пирки мĕншĕн
калатăн? Манăн вăхăтăм çитеймен-ха», — тенĕ хирĕç Иисус.
5 Амăшĕ тарçăсене: «Вăл сире мĕн хушнине пĕтĕмпех тăвăр», —
тенĕ. 6 Çавăнта вунă витре кĕрекен ултă чул савăт ларнă. Вĕсемпе
иудейсем ĕçсе çиес умĕн тасалу йăлине тунă чух усă курнă пулнă.
7 «Савăтсене шыв тултарăр-ха», — тенĕ тарçăсене Иисус. Лешсем
вара шывне туллиех тултарнă. 8 «Халĕ ĕнтĕ ăсса илĕр те туй пуç-
не леçсе парăр», — хушнă Иисус. Лешсем леçсе панă. 9 Туй пуçĕ
шывран пулнă хĕрлĕ эрехе астивсе пăхнă. Вăл çав эрехе ăçтан
илнине пĕлмен, ăна шыв ăсакан тарçăсем кăна пĕлнĕ. Туй пуçĕ
вара кĕрĕве хăй патне чĕнсе илнĕ те 10 çапла каланă: «Пурте ла-
йăхрах хĕрлĕ эрехе малтан параççĕ. Кайран, ĕçсе çитсен, япăх-
раххине параççĕ. Эсĕ вара лайăх эрехне халиччен кăлармасăр
тăнă». 11 Çапла вара, Галилейăри Кана хулинче хăватлă ĕçсем
тума пуçласа, Иисус Хăйĕн чап-мухтавне кăтартнă; вĕренеке-
нĕсем Ăна ĕненнĕ. 12 Çавăн хыççăн Вăл Хăй те, Амăшĕ те, тăва-
нĕсем те, вĕренекенĕсем те Капернаума кайнă, унта вĕсем те-
миçе кун çеç пурăннă.

Иисус Турă Çуртĕнчи сутуçăсене хăваласа кăларни

(Мф. 21:12-13; Мк. 11:15-17; Лк. 19:45-46)

13 Иудейсен пасха уявĕ çитеспе Иисус Иерусалима пынă. 14 Ва-
ра Вăл Турă Çуртĕнче вăкăр, сурăх, кăвакарчăн сутнине тата укçа
улăштаракансем ларнине асăрханă. 15 Иисус кантраран пушă
тунă та вĕсене пурне те вăкăрĕ-сурăхĕ мĕнĕпех Турă Çуртĕнчен
хăваласа кăларнă. Вăл укçа улăштаракансен укçисене сапаласа
янă, сĕтелĕсене тӳнтерсе тухнă. 16 Вара кăвакарчăн сутакансене
каланă: «Кайăк-кĕшĕк тавраш не те илсе кайăр кунтан! Аттем

çуртне суту-илӳ çурчĕ тунă ан пултăр!» [17] Çавăн чухне Унăн вĕ-
ренекенĕсем «Турăçăм, Санăн çуртушăн çунни вут пек кĕллен-
терет Мана» тесе Çырнинчех каланине аса илнĕ. [18] Иудейсен
ятлă-сумлă çыннисем вара: «Çапла тума тивĕçӳ пуррине Эсĕ пи-
ре мĕнле паллă кăтартса ĕнентерĕн?» – тенĕ. [19] «Çак Турă Çуртне
пăсăр, Эпĕ вара ăна виçĕ кунран çĕнĕрен туса лартăп», – ху-
равланă Иисус. [20] «Ку Турă Çуртне хĕрĕх ултă çул хушши тунă,
Эсĕ ăна виçĕ кунрах туса лартасшăн-и?» – тенĕ çакна илтсен
иудейсем. [21] Турă Çурчĕ тесе Иисус Хăйĕн ӳт-пĕвне каланă пул-
нă. [22] Вăл вилĕмрен чĕрĕлсе тăрсан, вĕренекенĕсем Иисусăн çак
сăмахĕсене аса илнĕ. Вара Çырнинче каланине те, Иисус кала-
нă сăмахсене те ĕненнĕ.

[23] Иерусалимра пасха уявĕнче пулнă чухне Иисус тĕрлĕ хă-
ватсем кăтартнă. Çавна курсан чылайăшĕ Ăна ĕненме пуçланă.
[24] Анчах та вĕсем Хăйне çапла çирĕп ĕненсе пăрахнине Иисус
шанман, мĕншĕн тесен Вăл çынсене пурне те пĕлсе тăнă. [25] Ăна
çын çинчен кăтартса пани кирлĕ пулман, Вăл Хăех çынна ви-
тĕр курса тăнă.

3-мĕш сыпăк

Иисус Никодимпа калаçни

[1] Фарисейсем хушшинче иудейсен пĕр пуçлăхĕ, Никодим ят-
лăскер, пулнă. [2] Никодим пĕррехинче çĕрле Иисус патне пынă та
Ăна çапла каланă: «Равви! Эсĕ Турă янă Вĕрентекен пулнине
эпир пĕлетпĕр. Турă пулăшмасан Эсĕ кăтартакан хăватсене тума
никам та пултараяс çук». [3] «Чăн-чăнах калатăп сана, – тенĕ ăна
хирĕç Иисус. – Çӳлтен çуралманни Турă Патшалăхне кураймĕ».
[4] «Ватăлнă çын епле тата çуралма пултарĕ? – тĕлĕнсе ыйтнă Ни-
кодим. – Вăл тепĕр хут амăш варне кĕрсе çуралма та пулта-
рать-им?» [5] «Чăн-чăнах калатăп сана: шывран тата Турă Сыв-
лăшĕнчен çуралманни Турă Патшалăхне кĕреймĕ, – хуравланă
Иисус. [6] – Çын ӳт-пĕвĕнчен ӳт-пӳ кăна çуралать, чун-чĕм вара
Турă Сывлăшĕнчен çуралать. [7] „Сирĕн çӳлтен çуралмалла“ тенĕ
сăмахăмран эсĕ ан тĕлĕн. [8] Çил ăçта вĕрес тет, çавăнта вĕрет. Эсĕ
çил кашланине илтетĕн пулин те, вăл ăçтан тухнине, ăçта кай-
нине пĕлместĕн. Турă Сывлăшĕнчен çуралнă кашни çынпах çап-
ла пулать». [9] «Мĕнле майпа пулма пултарать-ха вăл?» – ыйтнă

Никодим. 10 Иисус ӑна хирӗҫ тавӑрса каланӑ: «Эсӗ – Израиль ха-
лӑхне вӗрентекен – ҫавна та пӗлместӗн-и? 11 Чӑн-чӑнах калатӑп
сана: Эпир Хамӑр мӗн пӗлнине калатпӑр, мӗн курнине ҫирӗп-
летсе пӗлтеретпӗр. Эсир ҫапах та Эпир ҫирӗплетсе пӗлтернине
йышӑнмастӑр. 12 Эпӗ сире ҫӗр ҫинчи пирки каланине ӗненмес-
тӗр пулсан ҫӳлти пирки каланине епле ӗненӗр? 13 Тӳперен аннӑ
ҫӳлти Этем Ывӑлӗсӗр пуҫне пӗлӗт ҫине никам та хӑпарман-ха.
14-15 Ӗненекенӗсем пӗри те ан пӗтчӗр тесе, ӗмӗрлӗх пурӑнӑҫлӑ
пулччӑр тесе, Моисей пуш хирте ҫӗлене ҫӗкленӗ евӗрлех, Этем
Ывӑлӗн те ҫӗкленмелле.

16 Тӗнчене питӗ юратнӑран Турӑ Хӑйӗн пӗртен-пӗр Тӑван Ывӑл-
не панӑ. Ҫакна Вӑл ӗненекенӗсем пӗри те ан пӗтчӗр тесе, ӗмӗр-
лӗх пурӑнӑҫлӑ пулччӑр тесе тунӑ. 17 Хӑйӗн Ывӑлне Турӑ ҫак
тӗнчене суд тума яман, Ун урлӑ тӗнче ҫӑлӑнтӑр тесе янӑ. 18 Турӑ
Ывӑлне ӗненекен айӑплӑ пулмӗ. Ӑна ӗненменни вара Туррӑн
пӗртен-пӗр Тӑван Ывӑлне ӗненменрен айӑпа юлнӑ та ӗнтӗ. 19 Айӑ-
пӗ вара ҫакӑ: тӗнчене ҫутӑ килчӗ, анчах ҫынсем, ӗҫӗсем усал пул-
нӑран, тӗттӗме ҫутӑран ытла юратрӗҫ. 20 Усал ӗҫ тӑвакан кирек
кам та ҫутта юратмасть. Хӑйӗн ӗҫӗсем палӑрасран вӑл ҫутӑ патне
пымасть, мӗншӗн тесен унӑн ӗҫӗсем усал. 21 Тӗрӗс пурӑнакан ва-
ра, ӗҫӗсем палӑрччӑр тесе, ҫутталла туртӑнать, мӗншӗн тесен
унӑн ӗҫӗсем Турра юрӑхлӑ».

Иисус тата Шыва кӗртекен Иоанн

22 Ҫавӑн хыҫҫӑн Иисус Хӑйӗн вӗренекенӗсемпе Иудея ҫӗрне
пынӑ. Унта Вӑл вӗренекенӗсемпе пӗрле пӗр хушӑ ҫынсене шыва
кӗртсе пурӑннӑ. 23 Иоанн та Салим ҫывӑхӗнчи Енонра шыва кӗр-
тнӗ, мӗншӗн тесен унта шыв ҫителӗклех пулнӑ. Ҫынсем ун патне
пыра-пыра шыва кӗнӗ. 24 Вӑл вӑхӑтра Иоана тӗрмене хупман пул-
нӑ-ха. 25 Ҫавӑн чухне Иоанӑн вӗренекенӗсемпе иудейсем хуш-
шинче тасалу йӑли пирки тавлашу сиксе тухнӑ. 26 Вӗренекенӗсем
вара Иоанн патне пынӑ та каланӑ: «Равви! Иордан леш енче
санпа пӗрле Пӗри пулнӑччӗ, эсӗ Ун ҫинчен ху та ҫирӗплетсе
пӗлтернӗччӗ. Акӑ халӗ Вӑл Хӑй шыва кӗрте пуҫларӗ, пурте Ун
патне ҫӳреҫҫӗ». 27 «Ҫӳлти Турӑ ӑнӑҫу памасӑр ҫын нимӗн те ӑнӑҫ-
тарма пултараймасть, – тенӗ вӗсене Иоанн. 28 – Эпӗ Христос
мар, мана Ун умӗнчен янӑ тесе каланӑччӗ эпӗ сире. Ҫав сӑмах-
сене эсир хӑвӑр та ҫирӗплетме пултаратӑр. 29 Хӗр ҫураҫнӑ качча

çеç кěрÿ тееççě. Каччăн сассине илтекен тусě вара савăнса-хě-
пěртесе тăма çеç пултарать. Ман чěрем çав савăнăçпа тулчě ěнтě.
30 Унăн асла тухмалла, манăн кěçěне юлмалла».

Çÿлтен Килекенни

31 «Çÿлтен Килекенни вара пуринчен те аслă. Çěр çинче çурал-
ни çěр çинчи пурăнăçпах пурăнать, çěр çинчиллех калаçать.
Çÿлтен Килекенни пуринчен те аслă. 32 Вăл Хăй курни-илтнине
пěлтерет, анчах та Вăл çирěплетсе пěлтернине никам та йышăн-
масть. 33 Вăл пěлтернине йышăнакан çапла туса Турă чăн-чăнни-
не ěнентерет. 34 Турă Яни Турă сăмахěпе калаçать, мěншěн тесен
Турă Хăйěн Сывлăшне виçесěр парать. 35 Ашшě Ывăлне юратать,
Вăл пěтěмпех Унăн аллине панă. 36 Ывăлне ěненекен ěмěрлěх пу-
рăнăçлă. Турă Ывăлне ěненмен çын пурăнăç кураяс çук, ун çин-
че Турă çилли тăрать».

4-мěш сыпăк

Иисуспа Самари хěрарăмě

1 Иисусăн вěренекенěсем йышлансах пынă, Вăл Иоанран та
ытларах шыва кěртет текен хыпар фарисейсем патне çитнě. 2 Тě-
рěссипе вара, Иисус Хăй шыва кěртмен, вěренекенěсем кěртнě.
3 Фарисейсем Хăйěн çинчен илтнине пěлсен Иисус каллех Иуде-
йăран Галилейăна кайнă. 4 Унăн Самари çěрěпе иртмелле пулнă.
5 Çапла вара Вăл Самарири Сихарь ятлă хулана çитнě. Çав хула
Иаков хăйěн ывăлне Иосифа панă анапа юнашарах вырнаçнă.
6 Унта Иаков çăлě те пулнă. Çул çинче ывăннă Иисус çав çăл
патне канма ларнă. Кăнтăр вăхăчě çитсе пынă.

7 Пěр Самари хěрарăмě шыв ăсма пынă. «Шыв ěçтерсемччě», —
тенě ăна Иисус. 8 Çав вăхăтра Унăн вěренекенěсем хулара пулнă,
вěсем апат-çимěç илме кайнă пулнă. 9 Самари хěрарăмě Ăна:
«Епле-ха Эсě, Иудея çынни, манран, Самари хěрарăмěнчен, ěç-
ме ыйтатăн?» — тесе каланă. Иудея çыннисемпе Самари çынни-
сем пěр-пěринпе хутшăнса пурăнман пулнă. 10 Иисус ăна хирěç
каланă: «Турă мěн пама пултарнине пěлес пулсан, „шыв ěçтер-
семччě“ тесе калаканě Камне пěлес пулсан, эсě ху Унран ыйтнă
пулăттăн. Вара Вăл сана чěрěлěх шывě парěччě». 11 «Ырă Çын-
нăм! — тенě Ăна хěрарăм. — Санăн ăсмалли те çук-çке, çăлě вара

тарӑн. Ӑҫтан-ха апла Санӑн чӗрӗлӗх шывӗ пултӑр? 12 Пире ку ҫӑ-
ла алтса парса хӑварнӑ Иаков мӑн асаттерен те аслӑрах-им вара
Эсӗ? Вӑл хӑй те, ачисем те ҫак ҫӑлтанах ӗҫсе пурӑннӑ, вы-
льӑх-чӗрлӗхне те ҫакӑнтах шӑварнӑ». 13 Иисус ӑна хирӗҫ ҫапла
каланӑ: «Кам ҫак шыва ӗҫет, тепӗртакран унӑн каллех ӗҫесси ки-
лет. 14 Кам та кам Эпӗ панӑ шыва ӗҫет, унӑн ӗмӗрне те ӑшӗ хып-
мӗ. Эпӗ паракан шыв унӑн чунӗнче ӗмӗрлӗх пурӑнӑҫа юхакан
ҫӑлкуҫ пулса тӑрӗ». 15 «Ырӑ Ҫыннӑм! – тенӗ Ӑна хӗрарӑм. – Ҫав
шыва мана ӗҫтерсемччӗ, манӑн тек нихҫан та ӑшӑм ан хыптӑр-
ччӗ, ҫакӑнта шыв ӑсма та килмелле ан пултӑрччӗ». 16 «Кайса
упӑшкуна чӗн те кунта кил», – тенӗ ӑна Иисус. 17 «Манӑн упӑш-
кам ҫук», – тавӑрнӑ хирӗҫ хӗрарӑм. «Упӑшкам ҫук тесе эсӗ тӗрӗ-
сех каларӑн, – тенӗ ӑна Иисус. 18 – Пилӗк хут качча кайнӑ пулин
те, халӗ пӗрле пурӑнаканни санӑн упӑшку мар. Эсӗ ҫакна тӗрӗсех
каларӑн». 19 «Хуҫамӑр! – тенӗ хӗрарӑм. – Ӗнтӗ пӗлетӗп: Эсӗ –
пророк. 20 Пирӗн мӑн асаттесем Турра ҫак ту ҫинче пуҫҫапнӑ,
эсир вара пуҫҫапмалли вырӑн Иерусалимра тетӗр». 21 Иисус ӑна
ҫапла каланӑ: «Ӗнен Мана, вӑхӑт ҫитсе пырать ӗнтӗ. Ун чухне те
эсир Атте Турра пуҫҫапӑр, анчах ҫак ту ҫинче те мар, Иеруса-
лимра та мар. 22 Эсир, Самари ҫыннисем, мӗне пуҫҫапнине хӑвӑр
та пӗлместӗр. Эпир вара хамӑр мӗне пуҫҫапнине пӗлетпӗр, мӗн-
шӗн тесен ҫӑлӑнӑҫ иудейсенчен килмелле. 23 Чӑн-чӑн пуҫҫапа-
кансем Аттене чун-чӗмпе, таса кӑмӑлпа пуҫҫапмалли вӑхӑт ҫитсе
пырать. Ҫав вӑхӑт ҫитрӗ те ӗнтӗ, мӗншӗн тесен Атте Хӑйне ҫав-
нашкал пуҫҫапакансене шырать. 24 Турӑ Вӑл – Сывлӑш. Ҫавӑн-
па пуҫҫапакансен те Ӑна чун-чӗмпе, таса кӑмӑлпа пуҫҫапмалла».
25 Хӗрарӑм Ӑна: «Мессия, тепӗр майлӑ каласан Христос, килесси-
не, килсен пире йӑлтах каласа пӗлтерессине пӗлетӗп-ха эпӗ», –
тенӗ. 26 «Вӑл Эпӗ, санпа Калаҫаканни», – тенӗ ӑна Иисус.

27 Ҫавӑн чухне вӗренекенӗсем тавӑрӑннӑ та Иисус Самари хӗ-
рарӑмӗпе калаҫса тӑнинчен тӗлӗннӗ. Ҫапах та вӗсенчен пӗри те
«Эсӗ хӗрарӑмран мӗн ыйтрӑн?» тесе те, «Мӗн ҫинчен калаҫрӑр?»
тесе те ыйтман. 28 Шыв савӑтне лартса хӑварсах хӗрарӑм хулана
кайнӑ та ҫынсене ҫапла каланӑ: 29 «Пӗр Ҫын манӑн пурӑнӑҫӑм
ҫинчен тӗпӗ-йӗрӗпех каласа пачӗ, кайса пӑхӑр-ха, Христос мар-и
Вӑл?» 30 Вара ҫынсем хуларан тухса Иисус патне кайнӑ.

31 Ҫав вӑхӑтра вӗренекенӗсем Ӑна: «Равви! Ҫисемччӗ», – тесе
тархасланӑ. 32 Анчах та Иисус вӗсене хирӗҫ каланӑ: «Манӑн эсир

пĕлмен апат-çимĕç пур». 33 Вĕренекенĕсем хăйсем хушшинче: «Кам
та пулин Ăна çимелли илсе килсе паман-и?» – тесе калаçкаланă.
34 Иисус вĕсене каланă: «Манăн апат-çимĕçĕм – Хама кунта Яра-
канăн ирĕкне пурнăçласси, Унăн ĕçне туса пĕтересси. 35 Эсир
марччĕ-и-ха: „Тепĕр тăватă уйăхран тырă вырмалла пулать“, –
тесе калаканнисем? Эпĕ сире калатăп: куçăрсене уçса тырă пус-
сине сăнăр-ха: тырри пиçсе çитнĕ, вырмалла пулнă ĕнтĕ. 36 Вы-
раканĕ, хăйĕн пайтине илсе, ĕмĕрлĕх пурăнăç валли тырă-пулă
пуçтарать. Çапла вара акаканĕпе выраканĕ пĕрле савăнĕç. 37 Мĕн-
шĕн тесен кунта шăпах „пĕри акать, тепри вырать“ текен кала-
рăш вырăнлă. 38 Эпĕ сире хăвăр акман тырра вырма яратăп. Çав
уй-хирте пĕрисем ĕçлерĕç, эсир вара вĕсемпе пĕрле вырнипех
пая кĕретĕр».

39 Хĕрарăм Ун пирки «манăн пурăнăçăм çинчен тĕпĕ-йĕрĕпех
каласа пачĕ» тесе çирĕплетнине илтсен çав хулари Самари çын-
нисем нумайăшĕ Иисуса ĕненме пуçланă. 40 Çавăнпа Самари
çыннисем, Иисус патне пырсан, Ăна пĕр вăхăт хăйсем патĕнче
юлма ыйтнă. Вăл вара унта икĕ кун пурăннă. 41 Унăн Хăйĕн сă-
махĕсене илтсен ĕненекенсем татах нумайланнă. 42 Вара вĕсем
çав хĕрарăма каланă: «Эпир ĕнтĕ сан сăмаху тăрăх кăна ĕненмес-
тпĕр. Вăл чăнах тĕнчене Çăлакан, Христос иккенне хамăр илтсе
пĕлтĕмĕр».

Пуçлăх ывăлне сыватни

(Мф. 8:5-13; Лк. 7:1-10)

43-44 Пророка хăйĕн тăван çĕр-шывĕнче хисеплемеççĕ тесе Иисус
Хăех каланă пулнă. Çавăнпа та, икĕ кун иртсен, Иисус Галиле-
йăна кайнă. 45 Галилейăна пырсан, унти çынсем Ăна хапăлласах
йышăннă. Мĕншĕн тесен Иерусалимри пасха уявĕнче Иисус кă-
тартнă хăватсене вĕсем куçăнах курнă пулнă.

46 Çапла вара Вăл каллех Галилейăри Кана хулине, Хăй шыв-
ран хĕрлĕ эрех тунă çĕре пынă. Капернаумра патшан пĕр улпу-
чĕ пурăннă, унăн ывăлĕ чирлĕ выртнă. 47 Иисус Иудейăран Га-
лилейăна килни çинчен илтнĕ улпут Ун патне пынă. Вăл Иису-
са хăйĕн вилесле выртакан ывăлне кайса сыватма тархасланă.
48 «Тĕрлĕ паллăсем, хăватсем курмасăр эсир ĕненекен марч-
чĕ-çке», – тенĕ çавăн чухне Иисус. 49 Пуçлăх Ăна каланă: «Хуçа-
мăр! Ывăлăм вилсе кайиччен атя-ха пирĕн пата каяр». 50 «Санăн

ывăлу сывă ĕнтĕ, каях», — тенĕ ăна Иисус. Унăн сăмахĕсене
ĕненнĕ çын кайнă вара. 51 Çул çинче ăна тарçисем тĕл пулнă.
«Санăн ывăлу сывă ĕнтĕ», — тенĕ вĕсем. 52 Вăл тарçисенчен ывă-
лĕ миçе сехетсенче самайланни çинчен ыйтнă. «Ĕнер, кăнтăрла
иртни пĕр сехет тĕлнелле унăн сив чирĕ иртсе кайрĕ», — тенĕ
лешсем. 53 Вара ачан ашшĕ ку шăпах Иисус хăйне «Санăн ывăлу
сывă ĕнтĕ» тенĕ сехетре пулса иртнине ăнланса илнĕ. Çавăн хыç-
çăн пуçлăх та, унăн кил-йышĕсем те пурте Иисуса ĕненме пуç-
ланă. 54 Çак иккĕмĕш тĕлĕнмелле ĕçе Иисус Иудейăран Галиле-
йăна таврăнсан тунă.

5-мĕш сыпăк

Шыва кĕмелли вырăнта сыватни

1 Нумаях та вăхăт иртмен, иудейсен уявĕ çитнĕ. Вара Иисус
Иерусалима пынă. 2 Иерусалимра, Сурăх Хапхи патĕнче, шыва
кĕме ятарласа тунă вырăн пур, еврейла ăна Вифезда теççĕ. Ун
йĕри-тавра пилĕк лупас ларнă. 3 Çав лупассем айĕнче питĕ нумай
чирлĕ çын выртнă. Суккăрсем, уксахсем, паралич çапнисем шыв
хумхана пуçласса кĕтнĕ. 4 Мĕншĕн тесен Хуçа Туррăмăрăн ангелĕ
вăхăтран вăхăта çавăнта анса шыва пăлхатнă. Кам та кам хумхан-
са илнĕ шыва чи малтан кĕме ĕлкĕрнĕ, çав кирек епле чиртен те
сывалнă*. 5 Унта вăтăр сакăр çул хушши чирпе асапланакан пĕр
çын пулнă. 6 Иисус ăна курсан, вăл чылай хушă чирленине пĕл-
се, выртакан çынран: «Санăн сывалас килет-и?» — тесе ыйтнă.
7 «Эй, Хуçамăр, — тенĕ Ăна чирлĕскер, — сываласчĕ те, анчах та
хум çĕкленсен мана шыва кĕме пулăшакан çук-çке. Эпĕ шыв
хĕррине çитиччен ялан кам та пулин маларах кĕрсе ĕлкĕрет».
8 Иисус ăна каланă: «Тăр, сарнă вырăнна ил те утса çӳре». 9 Лешĕ
çав самантрах сывалнă та вырăнне илсе утма пуçланă. Çак ĕç
шăмат кун пулнă. 10 Çавăнпа иудейсен ятлă-сумлă çыннисем сы-
валнăскере каланă: «Паян шăмат кун, санăн вырăнна çĕклесе
кайма юрамасть». 11 «Сарнă вырăнна ил те тăрса ут тесе мана
Сыватакан хушрĕ», — хуравланă вĕсене çак çын. 12 «Сарнă вы-
рăнна ил те тăрса ут текенни кам вара Вăл?» — ыйтнă унран.
13 Сывалнă çынни Вăл кам пулнине те пĕлмен, мĕншĕн тесен

* 5:4 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче ку сăвă çук.

Иисус çавăнтах халăх хушшине кĕрсе çухалнă пулнă. 14 Кай-
ран Иисус ăна Турă Çуртĕнче шыраса тупнă та каланă: «Акă
ĕнтĕ эсĕ сывалтăн. Асту, тата япăхраххи ан пултăр тесен, çылă-
ха урăх ан кĕр». 15 Çав çын вара иудейсен ятлă-сумлă çыннисем
патне кайнă та хăйне Сыватаканĕ Иисус пулнине пĕлтернĕ.
16 Çавнашкал ĕçсене шăмат кун тунăшăн хайхи иудейсем Иисуса
хĕсĕрлеме пуçланă, вĕлерме май шыранă. 17 Анчах та Иисус вĕ-
сене çапла каланă: «Манăн Аттем Хăйĕн ĕçне яланах тăвать, Эпĕ
те тăватăп». 18 Çавăнпа та ятлă-сумлисем Ăна шăмат куна хисеп-
леменшĕн кăна мар, Турра Манăн Аттем теме хăйнăшăн, çапла
каласа Хăйне Турăпа танах хунăшăн вĕлерес тесе тата çирĕпрех
шут тытнă.

Ывăлне панă ирĕк

19 «Чăн-чăнах калатăп сире, — тавăрнă Иисус. — Ашшĕ мĕн ту-
нине курмасан Ывăлĕ хăй тĕллĕн нимĕн те тăваймасть. Ашшĕ
мĕн тăвать, Ывăлĕ те çавнах тăвать. 20 Ывăлне юратнăран Ашшĕ
Хăй мĕн тунине йăлтах Ăна кăтартать. Вăл Ăна тата пысăкрах
ĕçсем кăтартĕ-ха, вара эсир тĕлĕнсех кайăр. 21 Ашшĕ вилнисене
чĕртсе пурăнăç панă пекех, Ывăлĕ те кама пурăнăç парас тет,
çавна парать. 22-23 Ашшĕ никама та суд тумасть. Ашшĕне хисеп-
ленĕ пекех, Ывăлне те хисеплеччĕр тесе суд тăвассине Вăл пĕ-
тĕмпех Ывăлне шанса панă. Кам Ывăлне хисеплемест, çав Ăна
яракан Ашшĕне те хисеплемест. 24 Чăн-чăнах калатăп сире: Ман
сăмаха итлекен, Мана кунта Яракана ĕненекен ĕмĕрлĕх пурă-
нăçлă. Вăл вилĕмрен чĕрĕлĕхе куçать, унăн Турă судне те пымал-
ла мар. 25 Чăн-чăнах калатăп сире: вилнĕ çынсем Турă Ывăлĕн
сассине илтес, илтсенех чĕрĕлсе тăрас вăхăт çитсе пырать. Вăл
çитрĕ те ĕнтĕ. 26 Ашшĕ Хăй чĕрĕлĕхлĕ пулнă пекех, Ывăлне те
чĕрĕлĕхлĕ пулма панă. 27 Этем Ывăлĕ пулнăран Ăна Турă суд
тума та ирĕк панă. 28 Çакăнтан ан тĕлĕнĕр: тупăкрисем пурте
Турă Ывăлĕн сассине илтес вăхăт çитсе пырать ĕнтĕ. 29 Ырă ту-
нисем ĕмĕрлĕх пурăнма чĕрĕлĕç, усал тунисем айăплав илме чĕ-
рĕлĕç. 30 Мĕн тăвасси Ман ирĕк мар, Аттене итленĕрен çапла
суд тăватăп. Хам ирĕкĕме мар, Хама яракан ирĕкне тума тăрăш-
нăран Ман судăм тĕрĕс».

Ывăлĕ çинчен каласа çирĕплетни

[31] «Эпĕ Хам пирки Хамах пĕлтеретĕп пулсан, Эпĕ çирĕп-
летсе пĕлтерни тĕрĕс пулмĕччĕ. [32] Ман пирки Тепри те çи-
рĕплетсе пĕлтерет. Вăл Ман çинчен пĕлтерни чăн пулнине Эпĕ
пĕлетĕп. [33] Эсир Иоанн патне çынсем ятăр. Вăл çирĕплетни
чăн-чăн. [34] Тепĕр тесен, Ман пирки çын каласа çирĕплетни Ма-
на кирлĕ те мар. Çакна Эпĕ сире çăлас тесе кăна калатăп.
[35] Иоанн вăл çунса çутă паракан çутаткăçчĕ, эсир вара ун çу-
тинче кăшт кăна савăнса юласшăн пултăр. [36] Ăна Ашшĕ кунта
янă тесе Ман çинчен Иоанн пĕлтернисĕр пуçне тата вăйлăрах
кăтартса паракан пур. Вăл – Эпĕ тăвакан ĕçсем, вĕсене Эпĕ Ат-
тем ирĕкне пăхăнса тăватăп. [37] Мана кунта яракан Аттем Хăй те
Ман çинчен çирĕплетсе пĕлтернĕ. Эсир вара Унăн сассине нихă-
çан та илтмен, Унăн сăнне те курман. [38] Сирĕн чĕрĕрте Унăн сă-
махĕ валли вырăн тупăнмарĕ, мĕншĕн тесен Вăл Янăскере ĕнен-
местĕр. [39] Эсир, Çырнине тишкерсе вуласа, ĕмĕрлĕх пурăнăçлă
пуласса шанатăр, Çырни вара хăех Ман çинчен пĕлтерет. [40] Апла
пулин те эсир чĕрĕлĕх илме Ман патăма килес теместĕр.

[41] Çын мухтани Мана ним тума та кирлĕ мар. [42] Анчах Эпĕ си-
ре пĕлетĕп: чунăрсенче Турра юратни çук. [43] Эпĕ Аттем ячĕпе
килтĕм, эсир Мана йышăнмастăр. Кам та пулин хăй ячĕпе килет
те – эсир ăна йышăнатăр. [44] Пĕртен-пĕр Турă мухтавне шырас
вырăнне эсир пĕр-пĕрне мухтаса пурăнатăр пулсан ăçтан-ха
Мана ĕненме пултарăр? [45] Çапах та Вăл пире Ашшĕ умĕнче айăп-
лĕ тесе ан шухăшлăр. Сире айăплама хăвăр шанакан Моисей
пур. [46] Енчен те эсир Моисея ĕненес пулсан, Мана та ĕненĕттĕр,
мĕншĕн тесен вăл Ман çинчен çырнă. [47] Вăл çырнине те ĕнен-
местĕр пулсан, ăçтан-ха Ман сăмахăмсене ĕненĕр?»

6-мĕш сыпăк

Пилĕк пин çынна тăрантарни

(Мф. 14:13-21; Мк. 6:30-44; Лк. 9:10-17)

[1] Кайран Иисус Галилея тинĕсĕн тепĕр енне каçнă. Ку тинĕсе
тата Тивериада тинĕсĕ тесе те калаççĕ. [2] Вăл чирлисене сыватса
хăват тунине курнă халăх Ун хыçĕнчен йышлăн пынă. [3] Иисус
ту çине хăпарнă та унта Хăйĕн вĕренекенĕсемпе пĕрле ларнă.

4 Иудейсен пасха уявӗ çывхарса килнӗ пулнӑ. 5 Иисус пуçне çӗк-
лесе пӑхнӑ та Хӑй патне темӗн чухлӗ халӑх пынине курнӑ. Вара
Филипа çапла каланӑ: «Кун чухлӗ халӑха тӑрантармалӑх çӑкӑр
ӑçтан сутӑн илмелле-ха пирӗн?» 6 Хӑй мӗн тӑвассине пӗлнӗ пу-
лин те, çакна Вӑл Филипа тӗрӗслесе пӑхас тесе каланӑ. 7 «Кунта
ик çӗр динарийлӗх çӑкӑр туянсан та çитес çук. Кашнине пӗрер
татӑк та лекеймӗ», — тенӗ Филипп. 8 Иисусӑн пӗр вӗренекенӗ,
Петр текен Симонӑн шӑллӗ Андрей, Ӑна çапла каланӑ: 9 «Кунта
пӗр ачан пилӗк урпа çӑкӑрӗпе икӗ пӗчӗк пулӑ пур. Анчах çакӑн
чухлӗ халӑха вӑл ӑçтан çиттӗр?» 10 «Халӑха ларма хушӑр», — тенӗ
Иисус. Çапла вара пилӗк пин çынна яхӑн ларса тухнӑ, вырӑнӗ
унта çеремлӗ пулнӑ. 11 Иисус хайхи çӑкӑрсене илсе Турра тав ту-
нӑ та вӗренекенӗсене тыттарнӑ, лешсем ларакан халӑха валеçсе
панӑ. Пулла та çавнашкалах валеçнӗ. Кама мӗн чухлӗ кирлӗ, ça-
вӑн чухлех илнӗ. 12 Пурте çисе тӑрансан Иисус Хӑйӗн вӗренеке-
нӗсене каланӑ: «Юлнӑ татӑксене пуçтарӑр, нимӗн те сая ан кай-
тӑр». 13 Лешсем вара пилӗк урпа çӑкӑрне çинӗ хыççӑн юлнӑ та-
тӑксене пуçтарнӑ. Пурӗ вун икӗ кунтӑк тултарнӑ. 14 «Ку чӑнах та
тӗнчене килмелли Çав Пророк!» — тенӗ çавӑн чухне Иисус тунӑ
хӑвата курнисем.

15 Çынсем Хӑйне систермесӗрех тытса патшана лартассине
пӗлсен Иисус каллех ту çине пӗчченех кайнӑ.

Иисус шыв çийӗпе утни

(Мф. 14:22-27; Мк. 6:45-52)

16 Каç пулсан Унӑн вӗренекенӗсем тинӗс хӗррине аннӑ. 17 Тӗт-
тӗмленнӗ пулин те, Иисус çаплах пыман. Вара вӗсем, кимӗ çине
ларса, тинӗс тепӗр енчи Капернаума ише пуçланӑ. 18 Çил хытӑ
вӗрнипе тинӗс вӑйлӑн хумханма тытӑннӑ. 19 Пӗр пилӗк-ултӑ çух-
рӑм ишсен вӗсем тинӗс çийӗпе утса кимӗ патне çывхаракан Иису-
са курнӑ та хӑраса кайнӑ. 20 «Ан хӑрӑр, ку — Эпӗ», — тенӗ вӗсене
Иисус. 21 Вӗсем Ӑна кимӗ çине лартасшӑн пулнӑ, анчах пӑхаççӗ
те кураççӗ: кимӗ хӑйсем çитес çырана çитсе те тӑнӑ иккен.

Иисус Христос — пурӑнӑç çӑкӑрӗ

22 Тинӗс леш енче юлнӑ çынсем тепӗр кунне çыранта ӗнер пӗр
кимӗ кӑна пулнине аса илнӗ. Унтан та ытларах, вӗсем Иисус Хӑ-
йӗн вӗренекенӗсем ларнӑ кимӗ çине кӗменнине те, вӗренекенӗсем

Унсăрах ишсе кайнине те пĕлнĕ. 23 Çав вăхăтра Тивериадăран
урăх кимĕсем пырса çитнĕ. Вĕсем Хуçамăр пиллесе панă çăкăра
çинĕ вырăнтан инçех мар чарăннă. 24 Анчах Иисус та, вĕренеке-
нĕсем те ку çыранта çуккине пĕлсен халăх кимĕсем çине ларнă
та Иисуса шыраса Капернаума ишсе кайнă. 25 Вара, Ăна тинĕс
тепĕр енче тупсан, тĕлĕнсе каланă: «Равви! Эсĕ хăçан кунта кил-
ме ĕлкĕртĕн?» 26 Иисус вĕсене çапла хуравланă: «Чăн-чăнах кала-
тăп сире: Эсир Мана хăватсем курнăран мар, çăкăр çисе тă-
раннăран шыратăр. 27 Çĕр çинчи вăхăтлăх апат-çимĕçшĕн ан
тăрăшăр, Этем Ывăлĕ паракан ĕмĕрлĕх апат-çимĕçшĕн тăрăшăр.
Мĕншĕн тесен Этем Ывăлне Турă Хăйĕн пиллĕхĕпе палăртнă».
28 «Ĕçĕмĕрсем Турра юрăхлă пулччăр тесен пирĕн мĕн тумал-
ла?» — ыйтнă вара вĕсем. 29 «Турă Янине ĕненесси Турра юрăхлă
пĕртен-пĕр ĕç пулать», — хуравланă вĕсене Иисус. 30 «Хăвна
ĕнентерес тесе Эсĕ пире мĕнле паллă кăтартăн? — ыйтнă вĕ-
сем. — Эсĕ мĕн тума пултаратăн? 31 Пирĕн аттемĕрсем пуш хир-
те маннă çинине астăватăр ĕнтĕ. Çырнинче çапла каланă: „Çиме
вĕсене çӳлтен Турă çăкăр панă“». 32 «Чăн-чăнах калатăп, — тенĕ
Иисус. — Çӳлти çăкăра сире Моисей паман, çӳлти чăн-чăн çă-
кăра сире Ман Аттем парать. 33 Мĕншĕн тесен Турă çăкăрĕ вăл —
Çӳлтен Анаканни, тĕнчене пурăнăç Параканни». 34 Вара вĕсем Ăна
тархасла пуçланă: «Хуçамăр! Пире яланах çав çăкăра парса тăр-
самччĕ!» 35 Иисус вĕсене çапла каланă: «Пурăнăç çăкăрĕ — Эпĕ.
Ман патăма килекен нихăçан та выçăхмĕ, Мана ĕненекенĕн ни-
хăçан та ăшĕ хыпмĕ. 36 Анчах та, Эпĕ сире каланăччĕ ĕнтĕ, эсир
Мана куртăр, çапах та ĕненместĕр. 37 Аттем Мана панисем пур-
те Ман патăма килĕç. Хам патăма килекенсене Эпĕ нихăçан та
хăваласа ямăп. 38 Мĕншĕн тесен Эпĕ çӳлтен Хам ирĕкĕме тума
мар, Хама кунта яракан Аттемĕн ирĕкне тума антăм. 39 Мана
кунта яракан Атте ирĕкĕ вара çапла: Хама панисенчен пĕрне те
Манăн çухатмалла мар, юлашки кун çитсен вĕсене пурне те ви-
лĕмрен чĕртсе тăратмалла. 40 Мана кунта Яракан ирĕкĕ çакăн
пек: Ывăлне куракан, Ăна ĕненекен кашни çын ĕмĕрлĕх пурă-
нăçлă пулмалла. Эпĕ вара ăна юлашки кун, суд кунĕ çитсен,
чĕртсе тăратăп».

41 «Эпĕ — çӳлтен аннă çăкăр» тенине илтсен иудейсем Иисуса
ӳпкелеме пуçланă. 42 «Ку — Иосиф ывăлĕ Иисус мар-им вара? —
тенĕ вĕсем. — Эпир Унăн ашшĕпе Амăшне палланă çинчех Вăл

епле-ха „Эпӗ ҫӳлтен антӑм“ теме хӑять?» [43]«Ан ӳпкелешӗр, –
тенӗ вӗсене Иисус. [44]– Мана кунта яракан Атте ҫавӑтса пыма-
сӑр сирӗнтен пӗри те Ман патӑма ҫитеймӗ. Хам патӑма ҫитни-
сене Эпӗ юлашки кун чӗртсе тӑратӑп. [45]Пророксен кӗнекинче
„Турӑ вӗсене пурне те вӗрентӗ“ тесе ҫырнӑ. Аттене итлесе вӗ-
ренекен кашни ҫын Ман патӑма ҫитет. [46]Ку сӑмах Аттене кам та
пулин курнине пӗлтермест. Турӑран Килни кӑна Ашшӗне курнӑ.
[47]Чӑн-чӑнах калатӑп сире: Мана ӗненекен ӗмӗрлӗх пурӑнӑҫлӑ
пулать. [48]Эпӗ – пурӑнӑҫ ҫӑкӑрӗ. [49]Сирӗн мӑн аслаҫӑрсем пуш
хирте маннӑ ҫинӗ, ҫапах та вилнӗ. [50]Ҫӳлтен анакан ку ҫӑкӑр вара
ҫавнашкал: ӑна ҫиекен нихӑҫан та вилмест. [51]Эпӗ – ҫӳлтен аннӑ
чӗрӗлӗх ҫӑкӑрӗ. Ҫав ҫӑкӑра ҫиекен ӗмӗр-ӗмӗр пурӑнӗ. Эпӗ пара-
кан ҫӑкӑр вӑл – Манӑн Ӳтӗм. Ӑна Эпӗ тӗнче пурӑнӑҫӗшӗн па-
рӑп». [52]«Епле-ха Вӑл Хӑй Ӳтне пире ҫиме парӗ?» – тесе иудей-
сем пӗр-пӗринпе тавлашсах кайнӑ. [53]«Чӑн-чӑнах калатӑп сире, –
тенӗ вӗсене Иисус, – эсир Этем Ывӑлӗн Ӳтне ҫимесен, Юнне
ӗҫмесен, чӗрӗлӗхлӗ пулаймӑр. [54]Ман Ӳтӗме ҫиекен, Юнӑма ӗҫе-
кен ӗмӗрлӗх пурӑнӑҫлӑ пулать. Юлашки кун ҫитсен, Эпӗ ӑна
чӗртсе тӑратӑп. [55]Мӗншӗн тесен чӑн-чӑн ҫимӗҫ – Манӑн Ӳтӗм,
чӑн-чӑн ӗҫме – Манӑн Юнӑм. [56]Ман Ӳтӗме ҫиекен, Юнӑма ӗҫе-
кен ӗмӗр-ӗмӗр Манра пурӑнать, Эпӗ те ҫав ҫынра ӗмӗр-ӗмӗр пу-
рӑнатӑп. [57]Мана янӑ чӗрӗлӗхлӗ Аттем Мана чӗрӗлӗх панӑ пекех,
Манӑн Ӳтӗме ҫиекене те Эпӗ чӗрӗлӗх парӑп. [58]Ҫавӑ ӗнтӗ ҫӳлтен
аннӑ ҫӑкӑр пулать те. Вӑл мӑн аслаҫӑрсем ҫинӗ маннӑ пек мар,
вӗсем ӑна ҫинӗ, ҫапах та вилнӗ. Ку ҫӑкӑра ҫиекен ӗмӗр-ӗмӗр пу-
рӑнӗ». [59]Ҫак сӑмахсене Вӑл Капернаумри синагогӑра вӗрентнӗ
чухне каланӑ.

Ӗмӗрлӗх пурӑнӑҫ сӑмахӗсем

[60]Унӑн сӑмахне итлесе пӗтерсен чылай вӗренекенӗ ҫапла кала-
нӑ: «Ытла та йывӑр вӗрентӳ-ҫке ку! Кам ӑна ӑша хывма пулта-
рӗ?» [61]«Сире ҫакӑ та пӑтраштарать-и? – тенӗ вӗсене Иисус, ҫав
сӑмахсемшӗн вӗренекенӗсем ӳпкелешнине пӗлсе тӑрса. [62]– Этем
Ывӑлӗ Хӑй малтан пулнӑ вырӑна ҫӗкленсе кайнине курсан, мӗн
тӑвӑр-ши эсир? [63]Чун-чӗм чӗрӗлӗхлӗ тӑвать, ӳт-пӳрен ним усси
те ҫук. Манӑн сӑмахӑмсем вара чун-чӗмлӗ те чӗрӗлӗхлӗ. [64]Ҫапах
сирӗн хушшӑрта ӗненменнисем те пур». Ҫакна Иисус кам-кам
ӗненменнине те, Хӑйне кам сутассине те малтанах пӗлсе тӑнӑран

калана. [65] Унтан хушса хунă: «Çавăнпа та Эпĕ сире Аттем пулăш-
масăр сирĕнтен пĕри те Ман патăма çитеймĕ тесе каларăм».

[66] Çавăн хыççăн чылай вĕренекенĕ Иисусран сивĕннĕ, Унпа
çӳреме пăрахнă. [67] «Сирĕн те пăрахса каяс килмест-и?» — ыйтнă
çавăн чухне Иисус Вун иккĕшĕнчен. [68] «Хуçамăр! — тенĕ вара
Петр текен Симон. — Пирĕн кам патне каяс? Ĕмĕрлĕх пурăнăç
сăмахĕсем Санра. [69] Эсĕ — Христос, чĕрĕ Турă Ывăлĕ иккенне
эпир ĕнентĕмĕр те, пĕлтĕмĕр те». [70] «Сире, Вун иксĕре, Эпĕ Хам
суйласа илмерĕм-им? — тенĕ вĕсене Иисус. — Анчах та сирĕнтен
пĕри — шуйттан!» [71] Çакна Вăл Симон ывăлĕ Иуда Искариот çин-
чен каланă, мĕншĕн тесен Иуда, Вун иккĕшĕнчен пĕри пулин те,
Иисуса сутма шухăш тытнă.

7-мĕш сыпăк

Иисуса тăванĕсем ĕненменни

[1] Кайран Иисус Галилейăра çӳренĕ. Иудейсен ятлă-сумлă çын-
нисем Хăйне вĕлересшĕн пулнине пĕлсе Вăл Иудея çĕрне каяс
темен. [2] Иудейсен чатăр уявĕ çывхарса килнĕ. [3] Çавăн чухне тă-
ванĕсем Ăна каланă: «Текех кунта ан юл. Ху тăвакан тĕлĕнмелле
ĕçӳсене вĕренекенӳсене кăтартма Иудейăна кай. [4] Мĕншĕн тесен
паллă çын пулас текен хăйĕн ĕçĕсене вăрттăн тумасть. Эсĕ çак-
нашкал ĕçсем тăватăн пулсан эппин Хăвна тĕнчене кăтарт». [5] Тă-
ванĕсем те Ăна ĕненмен. [6] «Манăн вăхăтăм çитеймен-ха, — тавăрнă
вĕсене Иисус, — сирĕншĕн вара яланах майлă вăхăт. [7] Тĕнче сире
курайми пулас çук. Эпĕ унăн ĕçĕсем усаллине çирĕплетсе пĕлте-
ретĕп, çавăнпа тĕнче Мана кураймасть. [8] Эсир çак уява кайăрах.
Эпĕ хальлĕхе тăхтам, мĕншĕн тесен Манăн вăхăтăм çитеймен-ха».
[9] Çапла каласа Иисус Галилейăрах юлнă.

Иисус чатăр уявĕнче

[10] Анчах, тăванĕсем уява кайсан, Иисус унта никама систер-
месĕр пынă. [11] Уявра иудейсен ятлă-сумлă çыннисем: «Ăçта
Вăл?» — тесе Ăна шыранă. [12] Халăх хушшинче Ун пирки тĕрлĕ
сăмах çӳренĕ. «Ырăскер Вăл», — тесе каланă пĕрисем. «Çук, çук!
Вăл халăха улталать кăна!» — хирĕçленĕ теприсем. [13] Анчах та
хăйсен ятлă-сумлă çыннисенчен хăранипе пурте Ун çинчен вăр-
ттăн çеç калаçнă.

14 Çур уяв иртнӗ тӗлелле Иисус Турӑ Çуртне кӗрсе вӗренте
пуçланӑ. 15 «Вӗренмен пулин те, Çырнинче мӗн каланине ӑçтан
пӗлет-ха Вӑл?» – тӗлӗннӗ иудейсем. 16 Иисус вӗсене çапла ху-
равланӑ: «Манӑн вӗрентӗвӗм Хамран мар, Мана кунта Яракан-
тан. 17 Кам Унӑн ирӗкне пурнӑçлас тет, вӑл çак вӗрентӳ Турӑ-
ран е Хамран пулнине те пӗлӗ. 18 Хӑйӗнчен калакан хӑйшӗн çеç
мухтав шырать. Кам Хӑйне кунта Яраканшӑн мухтав шырать,
Вӑл чӑннине калать; Унӑн чӗри ултавсӑр. 19 Моисей сире сак-
кун паман-и вара? Çапах та сирӗнтен пӗри те саккун хушнине
тумасть. Мӗншӗн эсир Мана вӗлересшӗн?» 20 Халӑх Ӑна хирӗç:
«Сана усал ермен-и? Кам сана вӗлересшӗн?» – тесе каланӑ.
21 Иисус сӑмахне малалла тӑснӑ: «Эпӗ шӑмат кун йӑлине пӗрре
пӑсрӑм та, эсир пурте тӗлӗнетӗр. 22 Моисей сире ӳт кастарма
хушнӑ. Тӗрӗссипе, ку йӑла Моисейран та мар, мӑн аслаçӑрсен-
ченех тухнӑ. Çавӑнпа эсир шӑмат кун та ӳт кастаратӑр. 23 Çап-
ла вара, Моисей саккунне пӑсас мар тесе, çын шӑмат кун та ӳт
кастарать. Мӗншӗн-ха эппин эсир Мана шӑмат кун та çынна
сыватать тесе çилленетӗр? 24 Çиелтен пӑхса ан айӑплӑр, тӳрӗ
суд туса айӑплӑр».

Килмелли Христос Вӑлах-и?

25 Çавӑн чух Иерусалим çыннисенчен хӑшӗ-пӗри: «Çакна вӗ-
лересшӗн шырамаççӗ-и-ха? – тенӗ. 26 – Акӑ Вӑл уççӑнах кала-
çать, çапах та Ӑна никам та чармасть. Тен, Вӑл чӑнах Христос
пулнине пуçлӑхсем пӗлеççӗ? 27 Анчах та эпир Вӑл ӑçта çуралса
ӳснине пӗлетпӗр. Турӑ Суйласа илни килес пулсассӑн, Вӑл
ӑçтан иккенне никам та пӗлмӗччӗ». 28 Çавӑн чухне Иисус, Турӑ
Çуртӗнче вӗрентсе, хыттӑн каланӑ: «Эсир Мана та, Эпӗ ӑçта çу-
ралнине те пӗлетӗр. Эпӗ кунта Хам тӗллӗн килмен. Мана кунта
Яраканӗ чӑн-чӑн, анчах та эсир Ӑна пӗлместӗр. 29 Ун патӗнчен
килнӗ пирки Эпӗ Ӑна пӗлетӗп, Мана Вӑл ячӗ». 30 Вӗсем вара
Иисуса тытасшӑн пулнӑ. Çапах никам та Ун çине алӑ çӗклей-
мен, мӗншӗн тесен Унӑн вӑхӑчӗ çитеймен пулнӑ-ха. 31 Кирек
епле пулсассӑн та, чылайӑшӗ Ӑна ӗненнӗ. «Турӑ Суйласа ил-
ни килсен, Ку тунӑ хӑватсенчен те ытларах тӑвӗ-ши вара?» –
тенӗ вӗсем.

Иисуса тытасшăн пулни

32 Халăхра Иисус çинчен çапла калаçнине фарисейсем илтнĕ.
Вара аслă священниксемпе фарисейсем Турă Çурчĕн хуралçи-
сене Ăна тытма янă. 33 Иисус вĕсене çапла каланă: «Ĕнтĕ Ма-
нăн сирĕнпе пуласси нумаях юлмарĕ, часах Хама кунта Яракан
патне кайăп. 34 Эсир Мана шырăр, анчах та тупаймăр. Эпĕ каяс
çĕре эсир çитеймĕр». 35 «Эпир тупмалла марах ăçта каясшăн вара
Вăл? – тесе калаçнă иудейсем. – Тен, Вăл грексем хушшине са-
ланнă иудейсене, унтан тата грексене вĕрентсе çӳресшĕн? 36 Тата
Вăл „Эсир Мана шырăр, анчах та тупаймăр, Эпĕ каяс çĕре эсир
çитеймĕр“ тесе калани мĕне пĕлтерет-ши?»

Чĕрĕлĕх юхан шывĕсем

37 Уявăн юлашки, аслă кунĕнче Иисус ура çине тăрса пурте ил-
тмелле çапла каланă: «Камăн ĕçес килет, çавă Ман патăма кил-
тĕр те ĕçтĕр. 38 Кам мана ĕненет, унăн, Çырнинче каланă пек,
„чĕринчен чĕрĕлĕх юхан шывĕсем юхĕç“». 39 Çакна Иисус Хăйне
ĕненекенсем илес Святой Сывлăш çинчен каланă. Иисус мух-
тава тухман пирки ун чухне вĕсен чун-чĕринче Святой Сывлăш
пулман-ха.

40 «Ку чăнах та пророк», – тенĕ çак сăмахсене илтнĕ çынсен-
чен чылайăшĕ. 41 «Ку – Турă Суйласа илни, Христос», – тенĕ хă-
шĕ-пĕри. Теприсем вĕсене хирĕçлесе каланă: «Христосăн Гали-
лейăран килмелле мар-çке! 42 Христос Давид йăхĕнчен, Давид çу-
ралнă Вифлеемран килмелле темен-им Çырнинче?» 43 Вара халăх
Иисус пирки тавлашсах кайнă. 44 Хăшĕ-пĕри Иисуса тытасшăн
та пулнă, çапах никам та Ун çине алă çĕклеймен.

Фарисейсемпе аслă священниксен
ĕненменлĕхĕ

45 Çапла вара Турă Çурчĕн хуралçисем аслă священниксемпе
фарисейсем патне таврăннă. «Эсир мĕншĕн Ăна тытса килме-
рĕр?» – тӳрех ыйтнă лешсем. 46 «Ку Çын калаçнă пек этем те-
ни нихăçан та калаçманах», – тенĕ Турă Çурчĕн хуралçисем.
47 «Вăл вара мĕн, сире те Хăй майлă çаврăнчĕ-им? – ыйтнă фа-
рисейсем. 48 – Пуçлăхсемпе фарисейсенчен кам та пулин ĕнен-
чĕ-и Ăна? 49 Саккун мĕнне те пĕлмен хура халăх çеç ĕненет Ăна,

ылханлă халăх!» 50 Анчах та хăйсен çынниех, Никодим, пĕрре-
хинче çĕрле Иисус патне пынăскер, вĕсене çапла каланă: 51 «Пи-
рĕн саккун кам мĕн тунине малтан хăйĕнчен ыйтса пĕлмесĕр
çынна айăплама хушать-и?» 52 «Эсĕ те Галилея çынни мар пулĕ
те? – тенĕ ăна. – Лайăххăрах тĕпче те çакна пĕлсе тăр: ку таранч-
чен Галилейăран пророк тухман та, тухас та çук».
53 Унтан пурте килĕсене саланнă.

8-мĕш сыпăк

Мăшăрне улталанă хĕрарăм çинчен

1 Иисус вара Елеон тăвĕ çине кайнă. 2 Ирхине Вăл каллех Турă
Çуртне пынă. Пĕтĕм халăх Ун патне пуçтараннă. Вăл ларнă та
вĕсене вĕрентме тытăннă. 3 Çавăнта ун патне саккун вĕрентӳçи-
семпе фарисейсем мăшăрне улталанă чухне тытнă хĕрарăма илсе
пырса халăх умне тăратнă. 4 «Вĕрентекен, – тенĕ хăйхисем, – çак
хĕрарăма мăшăрне улталанă чухне тытнă. 5 Моисей саккунĕ тăрăх
унашкал хĕрарăмсене чулпа пере-пере вĕлермелле. Эсĕ мĕн ка-
лăн?» 6 Çакна вĕсем Ăна айăплама сăлтав тупасшăн тĕрĕслесе
каланă. Иисус вĕсене курмăш пулнă та пĕшкĕнсе пӳрнипе çĕр
çине темĕн çыра пуçланă. 7 Лешсем хăйĕнчен çине тăрсах ыйтнă-
ран Вăл пуçне çĕклесе каланă: «Кам сирĕнтен çылăхсăр, çавă
малтан ăна чулпа петĕр». 8 Вара каллех пĕшкĕнсе çĕр çине темĕн
çырнă. 9 Хĕрарăма илсе пынă хăйхи çынсем çакна илтсен, намăс-
ланса, саланма тытăннă. Çапла аслинчен пуçласа кĕçĕнни та-
ранах пĕрин хыççăн тепри тухса кайнă. Юлашкинчен вара халăх
умĕнче тăнă хĕрарăмпа Иисус кăна тăрса юлнă. 10 Иисус пуçне
çĕкленĕ те, никам та тăрса юлманнине курса, хĕрарăмран ыйтнă:
«Эй, хĕрарăм, сана айăплакансем ăçта кайса кĕчĕç? Никам та са-
на айăпламарĕ-и?» 11 «Никам та айăпламарĕ, Хуçамăр!» – та-
вăрнă хĕрарăм. «Эпĕ те сана айăпламастăп. Каях, текех çылăха
ан кĕр», – тенĕ Иисус*.

Иисус Христос – тĕнче çути

12 Иисус татах халăха каланă: «Эпĕ – тĕнче çути. Ман хыçăм-
ран пыракан тĕттĕмлĕхре çӳремĕ, вăл чĕрĕлĕх çутиллĕ пулĕ».

* 7:53 – 8:11 сăвăсем хăш-пĕр авалхи ал çырусенче çук.

[13] Çавăн чухне фарисейсем: «Эсĕ Ху çинчен Ху çирĕплетсе
пĕлтеретĕн, çавăнпа та Эсĕ каласа çирĕплетни чăн мар», —
тенĕ. [14] Иисус çапла хуравланă: «Хам çинчен Хам çирĕплетсе
пĕлтеретĕп пулин те, Эпĕ пĕлтерни чăн. Мĕншĕн тесен Эпĕ
Хам ăçтан килнине, ăçта каяссине пĕлетĕп. Эсир вара Эпĕ ăç-
тан килнине те, ăçта каяссине те пĕлместĕр. [15] Эсир этем ви-
çипе виçсе айăплатăр, Эпĕ никама та айăпламастăп. [16] Айăплас
пулсан та, Манăн судăм чăн пулĕччĕ, мĕншĕн тесен Эпĕ Хам
тĕллĕн мар, Хама кунта яракан Аттепе пĕрле суд тăватăп.
[17] Иккĕн кăтартса пани чăн тесе сирĕн саккунăрта та çырнă.
[18] Ман çинчен çирĕплетсе пĕлтерекенсем вара иккĕн: Эпĕ Хам
тата Мана кунта яракан Аттем». [19] «Санăн Аçу ăçта?» — ыйтнă
Унран. Иисус вĕсене хирĕç каланă: «Эсир Мана та, Аттеме те
пĕлместĕр. Мана пĕлес пулсан Манăн Аттене те пĕлнĕ пулăт-
тăрччĕ». [20] Иисус çак сăмахсене Турă Çуртĕнче, укçа арчи па-
тĕнче, вĕрентнĕ чухне каланă. Унăн асап вăхăчĕ çитеймен пир-
ки çавăн чухне Ăна никам та тĕкĕнмен. [21] Иисус вĕсене татах
каланă: «Эпĕ каятăп, эсир Мана шырама пуçлăр, çылăхăрсе-
не каçарттараймасăрах вилĕр. Эпĕ каяс çĕре эсир çитеймĕр».
[22] «Мĕншĕн-ха Вăл „Эпĕ каяс çĕре эсир çитеймĕр“ терĕ, Хăйне
Хăй вĕлерме шут тытман пулĕ те?» — тесе калаçкаланă вара
иудейсем. [23] Иисус малалла каланă: «Эсир — çĕр çинчисем,
Эпĕ вара çӳлтен килтĕм. Эсир — ку тĕнчерисем, Эпĕ — ку тĕн-
чери мар. [24] Çавăнпа Эпĕ сире „хăвăр çылăхăрпах вилĕр“ тесе
каларăм. Эпĕ Кам пулнине ĕненмесен, чăнах та, хăвăр çылă-
хăрпах вилĕр». [25] «Кам вара Эсĕ?» — ыйтнă çавăн чухне Унран.
«Кам пулнине Эпĕ сире темиçе те каларăм, — хуравланă
Иисус. — Эпĕ — пуçламăшĕнченех Пурри*. [26] Манăн сирĕн
çинчен каламалли, сире айăпламалли нумай. Анчах та Эпĕ Ха-
ма кунта Яракантан мĕн илтнине кăна тĕнчене калатăп, мĕн-
шĕн тесен Вăл — Чăнни». [27] Иисус Хăйĕн Ашшĕ çинчен кала-
нине вĕсем ăнланса илеймен. [28] Çавăнпа та Иисус татах кала-
нă: «Эпĕ Кам пулнине Мана хĕрес çине çĕклесен тин пĕлĕр.
Ун чухне эсир Эпĕ Хам тĕллĕн нимĕн те туманнине, Аттем вĕ-
рентнĕ пек кăна каланине те ăнланăр. [29] Мана кунта Яракан

---

* 8:25 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче Иисус хуравĕ урăхларах: «*Кун пирки си-
рĕнпе калаçни усăсăр*».

Манпа пĕрлех. Эпĕ яланах Ăна юрăхлине кăна тунăран Аттем
Мана пăрахмасть, пĕччен хăвармасть». [30] Вăл çапла каланине
илтсен чылайăшĕ Ăна ĕненме пуçланă.

Чăнлăх сире ирĕке кăларĕ

[31] Вара Иисус Хăйне ĕненнĕ иудейсене каланă: «Эсир Ман сă-
махăмран иртмесен Манăн чăн-чăн вĕренекенĕмсем пулăр. [32] Ça-
вăн чухне эсир чăнлăха пĕлĕр, вара чăнлăх сире ирĕке кăларĕ».
[33] Иудейсем Ăна хирĕçлесе çапла каланă: «Эпир Авраам йăхĕн-
чен, эпир нихăçан та никам чури те пулман. Епле-ха Эсĕ тата
пире ирĕке кăларасшăн?» [34] «Чăн-чăнах калатăп сире, – тавăрнă
вĕсене Иисус, – çылăха кĕрекен кирек кам та – çылăх чури.
[35] Хуçа килĕнче чура ĕмĕрех пурăнаймасть, Ывăлĕ вара ĕмĕрех
пурăнать. [36] Çавăнпа Ывăлĕ сире ирĕке кăларсан тин эсир чăн-
нипех ирĕклĕ пулăр. [37] Эсир Авраам йăхĕнчен пулнине пĕлетĕп.
Анчах Ман сăмахăмсем чĕрĕре шăнăçайманран эсир Мана вĕлер-
ме те хатĕр. [38] Эпĕ Хам Аттем патĕнче мĕн курнине каласа кăтар-
татăп. Эсир вара хăвăр аçăр патĕнче мĕн курнă, çавна тăватăр».

[39] «Пирĕн Аттемĕр – Авраам!» – тенĕ Ăна хирĕç. Иисус вĕсене
çапла каланă: «Эсир Авраам ачисем пулсан хăвăра Авраам пекех
тыткаланă пулăттăр. [40] Эсир вара Мана, Турăран илтнĕ чăнлăха
хăвăра каласа паракан Çынна, вĕлерме шутлатăр. Авраам унаш-
кал хăтланман. [41] Эсир хăвăр аçăрăн ĕçĕсенех тăватăр». Ăна хирĕç
вара: «Эпир вĕлтĕрен çинчи ачасем мар вĕт, пирĕн пĕртен-пĕр
Аттемĕр пур, Вăл – Турă», – тенĕ. [42] «Эпĕ Хам тĕллĕн килмен,
Турă патĕнчен анса килнĕ. Мана Вăл янă, – тавăрнă Иисус. –
Çавăнпа та, сирĕн Аçăр Турă пулсассăн эсир Мана юратнă пу-
лăттăр. [43] Мĕншĕн-ха эсир Эпĕ каланине ăнланмастăр? Мĕншĕн
тесен Ман сăмахăма итлеме мехел çитерейместĕр. [44] Эсир Авраам
ачисем мар, шуйттан ачисем, эсир унăн кăмăлне тивĕçтересшĕн
тăрăшатăр. Вăл вара чăн пуçламăшĕнченех çын вĕлерекен пулнă.
Чĕринче чăнлăх пулманран вăл чăнлăха та йышăнман. Суйса ка-
лаçнă чухне те вăл хăйĕн сăмахĕсенех калать, мĕншĕн тесен вăл
ултавçă, ултав ашшĕ. [45] Эпĕ чăннине каланине вара эсир ĕнен-
местĕр. [46] Кам сирĕнтен Мана çылăхлă тесе айăплаять? Енчен те
Эпĕ чăннине калатăп пулсан, мĕншĕн Мана ĕненместĕр? [47] Турă
ачисем Турă сăмахне итлеççĕ. Турă ачисем пулманран эсир Мана
итлеместĕр те».

Эпӗ – пур, Авраам ҫураличчен те пулнӑ

48 «Эпир Сан пирки Самари ҫынни, Санӑн ӑшунта усал сыв-
лӑш тесе калани тӗрӗсех-иҫ», – тавӑрнӑ Ӑна иудейсем. 49 «Мана
усал ермен, – тенӗ Иисус, – Эпӗ Хам Аттеме чыслатӑп, эсир ва-
ра Мана чыссӑрлататӑр. 50 Тепӗр тесен, Мана мухтав кирлӗ мар.
Мухтава кӑлараканни тата Суд тӑваканни вара – Урӑххи. 51 Чӑн-чӑ-
нах калатӑп сире: Ман сӑмахӑма итлесе пурнӑҫлакан нихӑҫан та
вилмест». 52 «Халӗ ӗнтӗ сана чӑнах та усал ернине пӗлтӗмӗр, –
тенӗ Ӑна иудейсем. – Авраам та, пророксем те вилнӗ, Эсӗ вара
„Ман сӑмахӑма пурнӑҫлакан нихӑҫан та вилмест“ тетӗн. 53 Эсӗ
мӗн, пирӗн мӑн асаттемӗр Авраамран та чаплӑрах-им? Вӑл та,
пророксем те вилнӗ. Эсӗ Хӑвна Кам вырӑнне хуратӑн?» 54 Иисус
вара ҫапла каланӑ: «Хама Хам мухтатӑп пулсан Ман мухтавӑм
ним тӗшне те тӑмасть. Эсир Туррӑмӑр теекен Аттем Мана мухта-
ва кӑларать. 55 Эсир Ӑна пӗлсе ҫитмен-ха, Эпӗ вара пӗлетӗп. Ӑна
пӗлместӗп тесен Эпӗ сирнешкел суеҫӗ кӑна пулӑп. Анчах та Эпӗ
Ӑна пӗлетӗп, Унӑн сӑмахне пурнӑҫласа тӑратӑп. 56 Сирӗн мӑн ас-
лаҫӑр Авраам Эпӗ килнӗ вӑхӑта пит курасшӑнччӗ: курчӗ те – са-
вӑнмаллипех савӑнчӗ». 57 «Эсӗ халӗ алла та ҫитмен, ӑҫтан Авраа-
ма курма пултарнӑ?!» – тенӗ иудейсем. 58 «Чӑн-чӑнах калатӑп
сире, – тенӗ Иисус, – Эпӗ – пур, Авраам ҫураличчен те пулнӑ».
59 Тарӑхса кайнипе иудейсем Ӑна вӗлерес тесе чулсем ярса тыт-
нӑ. Анчах Иисус, курӑнмӑш пулса, вӗсем хушшипелех Турӑ Ҫур-
тӗнчен тухса кайнӑ.

9-мӗш сыпӑк

Суккӑр ҫуралнӑ ҫынна сыватни

1 Иртсе пынӑ чух Иисус суккӑр ҫуралнӑ ҫынна курнӑ. 2 Вӗре-
некенӗсем Унран ыйтнӑ: «Равви! Ҫак ҫын кама пула суккӑр
ҫуралнӑ? Кам ҫылӑха кӗнӗ: хӑй е ашшӗ-амӑшӗ?» 3 «Вӑл хӑй те,
ашшӗ-амӑшӗ те ҫылӑха кӗмен, – хуравланӑ Иисус. – Турӑ хӑват-
не палӑртма ҫапла ҫуралнӑ вӑл. 4 Мана кунта Яраканӑн ӗҫне пи-
рӗн кун ҫути пур чухне тумалла. Каҫ пулсан никам та ӗҫлей-
мест. 5 Ҫак тӗнчере чухне Эпӗ – тӗнче ҫути». 6 Ҫакна каласан
Иисус ҫӗре сурнӑ. Вара сурчӑкне тӑпрапа ҫӑрса пылчӑк тунӑ та
унпа суккӑрӑн куҫне сӗрнӗ. 7 «Халӗ кай та Силоам шывӗнче

çăвăн», – тенĕ ăна Иисус. Вăл кайса çăвăннă та куракан пулса
тавăрăннă. «Силоам» тени «янăскер» тени пулать. 8 «Ку хайхи
ыйткаласа ларакан çын мар-и?» – тенĕ маларах вăл суккăррине
курнă çынсемпе кӳршисем. 9 «Çавă», – тенĕ пĕрисем. «Çук-çук,
вăл сăнĕпе кăна ун евĕрлĕрех», – хирĕçленĕ теприсем. «Эпĕ чă-
нах та çавă», – тесе çирĕплетнĕ вăл хăй. 10 Вара унран: «Санăн
куçу епле уçăлчĕ?» – тесе ыйта пуçланă. 11 «Пĕр Çын, Иисус ят-
лăскер, пылчăк туса ман куçăма сĕрчĕ те Силоам шывĕпе кайса
çăвăнма хушрĕ, – тенĕ çав çын. – Эпĕ кайса çăвăнтăм та кура-
кан пултăм». 12 «Ăçта халĕ Вăл?» – ыйтнă унран. «Пĕлместĕп», –
тенĕ лешĕ.

Сывалнă çынна тĕпчени

13 Вара вĕсем суккăр пулнă çынна фарисейсем патне илсе кай-
нă. 14 Иисус пылчăк туса суккăра сыватнă чух шăмат кун пулнă.
15 Фарисейсем те унран куçĕ епле уçăлнине тĕпченĕ. «Куçăма
Вăл пылчăкпа сĕрчĕ, унтан эпĕ çăвăнтăм та куракан пултăм», –
тенĕ вăл. 16 «Вăл Çын Турăран мар, мĕншĕн тесен Вăл шăмат ку-
на хисеплемест», – тенĕ вара хăш-пĕр фарисейсем. «Çакăн пек
тĕлĕнмелле ĕçе çылăхлă çын епле тума пултарайтăр?» – хирĕç-
ленĕ теприсем. Вара вĕсем тавлашсах кайнă. 17 «Хăвăн куçна уçа-
кан çинчен эсĕ мĕн калăн?» – каллех ыйтаççĕ вĕсем куракан
пулнă çынран. «Вăл – пророк», – тенĕ вара лешĕ.

18 Суккăр çын куракан пулнине иудейсен ятлă-сумлă çынни-
сем ниепле те ĕненесшĕн пулман. Вĕсем унăн ашшĕпе амăшне
чĕнтернĕ. 19 «Суккăр çуралнă текен ывăлăр çакă-и? – ыйтнă вĕ-
сем ашшĕпе амăшĕнчен. – Епле-ха вăл халĕ куракан пулчĕ?»
20 «Эпир ку хамăр ачах пулнине, вăл суккăр çуралнине кăна пĕ-
летпĕр, – хуравланă ашшĕпе амăшĕ. 21 – Халĕ епле куракан пул-
нине те, унăн куçне кам уçнине те эпир вара пĕлместпĕр. Хă-
йĕнчен ыйтăр ара. Вăл çитĕннĕ çын-иç, унăн хăйĕн те чĕлхи
пур». 22 Ашшĕпе амăшĕ иудейсен ятлă-сумлă çыннисенчен хăра-
нипе çапла каланă. Мĕншĕн тесен ятлă-сумлисем Ăна Христос
тесе йышăнакансене синагогăран уйăрса ярас тесе калаçса татăл-
нă пулнă. 23 Çавăнпа ĕнтĕ ашшĕ-амăшĕ «Вăл çитĕннĕ çын-иç,
унăн хăйĕн те чĕлхи пур» тесе каланă.

24 Çапла вара, иудейсем куракан пулнă çынна татах тепĕр хут
чĕнсе илнĕ. «Суймастăп тесе Турра асăн, – тенĕ вĕсем ăна, – Вăл

çылăхлă Çын пулнине эпир пĕлетпĕр». 25«Çылăхлă-и Вăл, çы-
лăхлă мар-и — пĕлместĕп, — тавăрса калană хайхи, — пĕр çакна
кăна пĕлетĕп: эпĕ суккăрччĕ, халĕ вара куратăп». 26«Мĕн турĕ
Вăл сана? Санăн куçна епле уçрĕ?» — татах ыйтнă унран. 27«Эпĕ
ĕнтĕ каларăм, анчах эсир илтместĕр, — тавăрнă çак çын. — Тата
мĕн илтесшĕн эсир? Тен, эсир те Унăн вĕренекенĕсем пулас-
шăн?» 28«Унăн вĕренекенĕ — эсĕ! — хăтăрса тăкнă ăна. — Эпир
вара Моисей вĕренекенĕсем! 29Турă Моисейпа калаçнине эпир
пĕлетпĕр. Ку Çын ăçтан иккенне вара пачах та пĕлместпĕр».
30«Тĕлĕнмелле! — тенĕ куракан пулнă çын. — Вăл манăн куçăма
уçрĕ, эсир вара Вăл ăçтан иккенне те пĕлместĕр. 31Анчах та çы-
лăхлă çынна Турă итлеменнине пĕлетпĕр вĕт-ха. Вăл Хăйне хи-
сеплекене, Хăйĕн ирĕкне пурнăçлакана кăна итлет. 32Суккăр
çуралнă çыннăн куçне кам та пулин уçнă тенине халиччен илт-
менччĕ. 33Ăна кунта Турă яман пулсан, Вăл нимĕн те тăваймĕч-
чĕ». 34«Эсĕ, çылăхлă çуралнăскер, тата пире вĕрентесшĕн-и?» —
тесе вĕсем ăна хăваласа янă.

Курнă çинчех курмастăр

35Ăна хăваласа янă тенине илтсен Иисус çав çынна шыраса
тупнă та ыйтнă: «Эсĕ Турă Ывăлне ĕненетĕн-и?» 36«Эй, ырă
Çыннăм, — тавăрнă вăл Иисуса, — Вăл Кам пулнине каласамччĕ,
вара эпĕ Ăна ĕненĕттĕм». 37«Эсĕ Ăна куртăн ĕнтĕ, Вăл санпа ка-
лаçса тăрать», — тенĕ Иисус. 38Вара вăл: «Ĕненетĕп, Хуçамăр», —
тенĕ те Ăна ўксе пуççапнă. 39Унтан Иисус çапла калană: «Сук-
кăррисем куракан пулччăр тесе, куракannисем суккăр пулччăр
тесе Эпĕ çак тĕнчене суд тума килтĕм». 40Çакна илтсен Унпа
юнашар тăракан хăш-пĕр фарисейсем калană: «Эпир те сук-
кăр-им вара?» 41«Енчен те эсир суккăр пулнă пулсан çылăхлă
пулмăттăр. Анчах та эсир „куратпăр“ тетĕр, çавăнпа çылăхăр хă-
вăрпах юлать», — тавăрнă вĕсене Иисус.

10-мĕш сыпăк

Кĕтўçĕ çинчен калană ытарлăх

1«Чăн-чăнах калатăп сире: кам сурăх картине алăкран кĕмест,
урăх çĕртен каçса кĕрет, çав — вăрă-хурах. 2Алăкран кĕрекен-
ни çеç чăн-чăн сурăх кĕтўçи. 3Ăна хуралçă алăкне уçса парать,

сурăхсем ун сассине илтеççĕ, вăл хăйĕн сурăхĕсене ятран чĕнсе
кăларать. 4 Сурăхсене кăларсан вăл кĕтӳ пуçĕнче пырать. Сурă-
хĕсем, унăн сассине палланăран, ун хыççăн пыраççĕ. 5 Вĕсем ют
çын хыççăн каймаççĕ, сассине палламанран вĕсем унран тараç-
çĕ». 6 Иисус ытарлă каланине фарисейсем ăнланса илеймен.

Иисус – ырă Кĕтӳçĕ

7 Вара Иисус Хăйĕн сăмахне малалла тăснă: «Чăн-чăнах кала-
тăп сире: Эпĕ – сурăхсем валли тунă алăк. 8 Манран малтан кил-
нисем пурте вăрă-хурахсем пулнă пирки сурăхсем вĕсене итле-
мерĕç. 9 Эпĕ – алăк: Ман витĕр кĕрекен çăлăнĕ. Вăл кĕрĕ те, тухĕ
те, улăх-çаран та тупĕ. 10 Вăрă вăрлама, вĕлерме, пĕтерме анчах
килет. Эпĕ сире чĕрĕлĕх пама, тулли пурăнăçлă тума килтĕм.
11 Эпĕ – ырă кĕтӳçĕ. Ырă кĕтӳçĕ сурăхĕсемшĕн чунне парать.
12 Тара тытнă çын кĕтӳçĕ мар, сурăхĕсем те унăн хăйĕн мар. Каш-
кăр çывхарнине курсан вăл сурăхĕсене пăрахсах тарать. Кашкăр
вара сурăхсене туртса çурать, кĕтĕвне салатса ярать. 13 Тара тыт-
нă çын вăл тара тытнă çынах, сурăхсемшĕн тăрăшмасть, тарать.
14 Эпĕ – ырă кĕтӳçĕ. Эпĕ Хам сурăхăмсене пĕлетĕп, вĕсем те Ма-
на пĕлеççĕ. 15 Аттем Мана пĕлнĕ пекех, Эпĕ те Аттеме пĕлетĕп.
Эпĕ сурăхăмсемшĕн чунăма паратăп. 16 Манăн урăх сурăхсем те
пур, вĕсем ку картара мар. Манăн вĕсене те илсе килмелле. Вĕ-
сем те Ман сасса илтĕç, вара пĕр кĕтӳ, пĕр Кĕтӳçĕ пулĕ. 17 Эпĕ
чунăма каялла илес тесе паратăп, çавăнпа юратать те Мана Аттем.
18 Никам та Ман чунăма туртса илеймест, ăна Эпĕ Хам паратăп.
Манăн ăна памашкăн та, каялла илмешкĕн те ирĕкĕм пур. Мана
Аттем çапла хушнă».

19 Ку сăмахсем те иудейсене каллех тавлаштарса янă. 20 «Мĕн
итлетĕр Ăна? Усал ернипе Вăл çапла ăссăрла калаçать!» – тенĕ
чылайăшĕ. 21 «Усал ернĕ çын кун пек сăмахсем калаймĕ, – хирĕç-
ленĕ теприсем. – Суккăр çын куçне усал уçма пултарать-и вара?»

Иудейсем Иисуса йышăнманни

22 Хĕл ларнă. Иерусалимри Турă Çуртне çĕнетнине асăнмалли
уяв çитнĕ. 23 Иисус Турă Çурчĕн картишĕнчи Соломон притво-
рĕнче утса çӳренĕ. 24 Çавăн чухне Ун тавра иудейсем пухăннă.
«Эсĕ пире хăçанччен иккĕлентересшĕн? – тенĕ Ăна. – Эсĕ Турă
Суйласа илни пулсан, кала пире уçăмлăн». 25 Иисус вĕсене çапла

хуравланӑ: «Эпӗ сире каларӑм ӗнтӗ, анчах эсир ӗненместӗр. Эпӗ
Аттем ячӗпе тӑвакан ӗҫсем хӑйсемех Ман ҫинчен ҫирӗплетсе
пӗлтереҫҫӗ. 26 Ҫапах та эсир ӗненместӗр. Мӗншӗн тесен, пӗрре
каланӑччӗ ӗнтӗ, эсир Ман сурӑхсем мар. 27 Ман сурӑхсем сассӑма
итлеҫҫӗ. Эпӗ те вӗсене пӗлетӗп. Вӗсем Ман хыҫӑмран пыраҫҫӗ.
28 Эпӗ вӗсене ӗмӗрлӗх пурӑнӑҫ паратӑп, вӗсем нихӑҫан та вилмӗҫ.
Вӗсене Ман аллӑмран никам та туртса илеймӗ. 29 Вӗсене Мана
панӑ Аттем пуринчен те аслӑ. Вӗсене Аттем аллинчен никам та
туртса илеймӗ. 30 Эпӗ те, Аттем те – пӗр».

31 Хайхи иудейсем Ӑна вӗлерес тесе каллех чулсем ярса тытнӑ.
32 «Хамӑн Аттем ячӗпе Эпӗ сире нумай ырӑ ӗҫ туса кӑтартрӑм, –
тенӗ Иисус. – Ҫавсенчен хӑшӗншӗн эсир Мана чулпа пере-пере
вӗлересшӗн?» 33 «Эпир Сана ырӑ ӗҫ тунӑшӑн вӗлересшӗн мар, –
тавӑрнӑ иудейсем. – Эсӗ, ҫын пуҫҫӑнах Хӑвна Турӑ выранне хур-
са, Турра хурлатӑн вӗт-ха!» 34 «Сирӗн саккун кӗнекинче мӗнле
ҫырнӑ-ха? „Эсир – турӑсем, – тесе Эпӗ каларӑм". Ҫапла ҫыр-
ман-им? – тавӑрнӑ вӗсене Иисус. 35 – Саккун кӗнекинче Турӑ
сӑмахне итлекенсене те турӑ тенӗ. Ҫырнине хирӗҫлесе калама
вара юрамасть. 36 Эппин мӗншӗн-ха эсир Мана, Аттем Хӑй суй-
ласа илсе тӗнчене Янӑскере, „Эпӗ – Турӑ Ывӑлӗ" тенӗшӗнех
Турра хурлатӑн, тетӗр? 37 Эпӗ Аттем ӗҫне тумасан Мана ан ӗне-
нӗр. 38 Аттем ӗҫне тӑватӑп пулсан, Мана ӗненмесен те, Манӑн
ӗҫӗмсене ӗненӗр. Вара тин эсир Аттем Манра пулнине, Эпӗ те
Унра пулнине пӗлсе ӑнланса илӗр». 39 Ҫавӑн чухне вӗсем Иису-
са каллех тытасшӑн пулнӑ, анчах та Вӑл иудейсенчен хӑтӑлма
пултарнӑ.

40 Вара Вӑл каллех Иордан леш енне, Иоанн унччен шыва кӗр-
тнӗ вырӑна каҫса кайнӑ, пӗр вӑхӑт унтах пурӑннӑ. 41 Халӑх Ун
патне пырсах тӑнӑ. «Иоанн пӗр хӑват та туса кӑтартмарӗ пулин
те, вӑл ҫак Ҫын ҫинчен каланисем пӗтӗмпех чӑна килчӗҫ», – тенӗ
ҫынсем. 42 Ҫавӑнта чылайӑшӗ Иисуса ӗненме пуҫланӑ.

11-мӗш сыпӑк

Лазарь вилӗмӗ

1 Лазарь ятлӑ пӗр ҫын чирлесе ӳкнӗ. Вӑл Марияпа унӑн аппӑ-
шӗ Марфа пурӑнакан Вифани ялӗнченех пулнӑ. 2 Ҫав Мария кай-
ран Хуҫамӑра мирӑ сӗрсе Унӑн урисене хӑйӗн ҫӳҫӗпе шӑлаканни

пулнӑ. Чирлесе ӳкнӗ Лазарь шӑпах унӑн пиччӗшӗ пулнӑ. 3 Ла-
зарь йӑмӑкӗсем Иисус патне: «Хуҫамӑр, Санӑн юратнӑ ҫынну
чирлӗ», – тесе калама янӑ. 4 Ҫавна илтсен Иисус каланӑ: «Ку
чир вилмелли чир мар. Ку – Турӑ мухтавне кӑтартмалли, ҫапла
майпа Турӑ Ывӑлне мухтава кӑлармалли чир». 5 Иисус Марфӑ-
па йӑмӑкне те, Лазаре те юратнӑ. 6 Ҫапах та, Лазарь чирлени
ҫинчен илтнӗ пулин те, Иисус Хӑй чарӑнса тӑнӑ вырӑнта тата
икӗ кун пурӑннӑ. 7 Кайран тин вӗренекенӗсене каланӑ: «Атьӑр
каллех Иудейӑна каяр!» 8 «Равви! – тенӗ Ӑна вӗренекенӗсем. –
Анчахрах Сана иудейсем чулпа пере-пере вӗлересшӗнччӗ, Эсӗ
каллех унта каясшӑн-и?» 9 Иисус вӗсене ҫапла хуравланӑ: «Кун
ҫути вун икӗ сехете пымасть-им вара? Кун ҫутипе ҫӳрекен та-
кӑнмасть, мӗншӗн тесен вӑл тӗнче ҫутине курать. 10 Ҫӗрле ҫӳре-
кен такӑнать, мӗншӗн тесен вӑл ҫутӑсӑр». 11 Ҫак сӑмахсем хыҫ-
ҫӑн Вӑл вӗсене каланӑ: «Лазарь тусӑмӑр ҫывӑрать, Манӑн ӑна
кайса вӑратмалла». 12 «Хуҫамӑр! – тенӗ вӗренекенӗсем. – Ҫывӑ-
рать пулсассӑн эппин сывалӗ-ха». 13 Иисус вӗсене Лазарь вилӗ-
мӗ ҫинчен каланӑ. Вӗренекенӗсем вара ыйхӑ ҫинчен ҫеҫ калать
пулӗ тесе шухӑшланӑ. 14 Вара Иисус тӳррӗнех каланӑ: «Лазарь
вилнӗ. 15 Эпӗ сирӗншӗн савӑнатӑп. Сирӗн ӗненӗвӗре ҫирӗпле-
тес тесе Эпӗ унта пулмарӑм. Халӗ ӗнтӗ каяр!» 16 Ҫавӑн чухне
Йӗкӗреш тесе ят панӑ Фома ытти вӗренекенсене каланӑ: «Каяр
та Унпа пӗрлех вилер!»

Иисус – чӗрӗлӳ тата пурӑнӑҫ

17 Вифани ялне ҫитсен Иисус Лазаре тӑватӑ кун каяллах
пытарнине пӗлнӗ. 18 Вифани ялӗ Иерусалимран инҫех те мар,
пӗр икӗ-виҫӗ ҫухрӑмра ҫеҫ пулнӑ. 19 Пиччӗшӗшӗн хуйхӑракан
Марфӑпа Марияна лӑплантарма иудейсем чылайӑн пухӑннӑ.
20 Иисус килет тенине илтсенех Марфа Ӑна хирӗҫ кайнӑ. Ма-
рия килӗнчех юлнӑ. 21 Ҫавӑн чухне Марфа Иисуса каланӑ: «Ху-
ҫамӑр! Эсӗ кунта пулнӑ пулсан пиччем вилмен пулӗччӗ! 22 Ҫа-
пах та Эсӗ мӗн ыйтнине Турӑ Сана халӗ те парасса эпӗ пӗле-
тӗп». 23 «Пиччӳ чӗрӗлсе тӑрӗ», – тенӗ ӑна Иисус. 24 «Чӗрӗлсе
тӑмалли юлашки кун ҫитсен вилнӗ ҫынсем чӗрӗлсе тӑрасса
хам та пӗлетӗп-ха», – тенӗ Ӑна Марфа. 25 «Эпӗ – чӗрӗлӳ тата
пурӑнӑҫ, – тенӗ ӑна Иисус. – Мана ӗненекен вилсен те чӗрӗ-
лет. 26 Мана ӗненсе пурӑнакан кирек кам та нихӑҫан та вилмӗ.

Эсӗ ҫакна ӗненетӗн-и?» 27 «Ӗненетӗп, Хуҫамӑр! – тенӗ Ӑна
Марфа. – Эсӗ тӗнчене килмелле тенӗ Турӑ Ывӑлӗ Христос пул-
нине ӗненетӗп».

Иисус Лазарьшӗн хурланни

28 Ҫакна каласан Марфа кайнӑ та хӑйӗн йӑмӑкне Марияна вӑр-
ттӑн чӗнсе илсе каланӑ: «Вӗрентекен кунта, Вӑл сана чӗнет». 29 Ма-
рия ҫакна илтсенех васкаса тӑнӑ та Ун патне кайнӑ. 30 Иисус ун
чухне яла кӗмен пулнӑ-ха, Марфӑпа тӗл пулнӑ вырӑнтах тӑнӑ.
31 Мария хӑвӑрт тӑрса тухнине курсан пӳртре ӑна лӑплантарса
ларнӑ иудейсем те ун хыҫҫӑн кайнӑ. Вӗсем Мария хӑй пиччӗшӗн
тупӑклӑхӗ патне йӗме каять пулӗ тесе шухӑшланӑ. 32 Мария ва-
ра Иисус тӑракан вырӑна пынӑ. Иисуса курсан Ун умне ӳксе
пуҫҫапса каланӑ: «Хуҫамӑр, Эсӗ кунта пулнӑ пулсан, пиччем
вилмен пулӗччӗ!» 33 Мария та, пӗрле пынӑ иудейсем те хытӑ йӗ-
нине курсан кӑмӑлӗ хуҫӑлнипе Иисус пӑлханса кайнӑ та 34 кала-
нӑ: «Ӑҫта пытартӑр эсир ӑна?» «Хуҫамӑр, пырса пӑхсамччӗ», –
тенӗ Ӑна. 35 Иисусӑн куҫӗсем шывланнӑ. 36 Ҫавӑн чухне иудей-
сем: «Курӑр-ха, епле юратнӑ Вӑл ӑна», – тенӗ. 37 «Вӑл суккӑр
ҫынна куракан турӗ, – тенӗ хӑшӗ-пӗри. – Тен, Вӑл Лазаре те
вилмелле мар тума пултарайӗччӗ?»

Иисус Лазаре чӗртсе тӑратни

38 Иисус, ҫаплах чун-чӗререн хурланса, Лазаре пытарнӑ ту-
пӑклӑх патне пынӑ. Ту хӑвӑлӗн шӑтӑкне чулпа хупланӑ пулнӑ.
39 «Чулне куҫарса хурӑр-ха», – тенӗ Иисус. Вилнин йӑмӑкӗ, Мар-
фа, Иисуса каланӑ: «Хуҫамӑр, ӑна тупӑклӑха хуни тӑватӑ кун ир-
трӗ, виле шӑрши те тухнӑ ӗнтӗ». 40 «Ӗненсен, Турӑ мухтавне
курӑн тесе каламарӑм-и-ха Эпӗ сана?» – тенӗ ӑна Иисус. 41 Вил-
нӗ ҫын выртакан ту хӑвӑлӗ умӗнчи чула илсен Иисус ҫӳлелле
пӑхса каланӑ: «Аттем! Мана илтнӗшӗн тав тӑватӑп Сана. 42 Эсӗ
Мана илтессе пӗлетӗп пулин те, ҫакна Эпӗ кунта тӑракан халӑх-
шӑн каларӑм. Мана Эсӗ янине ӗненччӗр терӗм». 43 Ҫак сӑмахсем
хыҫҫӑн Иисус хыттӑн чӗннӗ: «Лазарь, тух!» 44 Вара вилнӗ тенӗ
Лазарь алли-урине пирпе чӗркенипех, питне-куҫне тутӑрпа ҫых-
нипех тухнӑ. «Чӗркени-ҫыхнине салтса илӗр, утма ан чӑрмантар-
тӑр», – тенӗ ҫынсене Иисус.

Иисуса хирӗҫ тунӑ кавар
(Мф. 26:1-5; Мк. 14:1-2; Лк. 22:1-2)

45 Ҫавӑн чухне Мария патне пынӑ чылай иудей, Иисус тунӑ
хӑвата курса, Ӑна ӗненме пуҫланӑ. 46 Хӑшӗсем тата фарисейсем
патне кайса Иисус мӗн туни ҫинчен каласа кӑтартнӑ. 47 Вара аслӑ
священниксемпе фарисейсем хӑйсен канашне пухнӑ. «Мӗскер
тумалла-ши? – канашланӑ вӗсем. – Ку Ҫын нумай хӑват кӑтар-
тать. 48 Каплипех хӑварсан Ӑна пурте ӗненме пуҫлӗҫ. Вара Рим
ҫыннисем килӗҫ те – пирӗн Турӑ Ҫуртне аркатӗҫ, пирӗн халӑха
пусмӑрлӗҫ». 49 Вӗсенчен пӗри, ҫав ҫул аслӑ священник пулнӑ Ка-
иафа, вӗсене каланӑ: «Эсир ним те ӑнланмастӑр. 50 Пӗтӗм халӑх
пӗтнинчен пӗри халӑх ырлӑхӗшӗн пӗтни хамӑршӑнах лайӑх пу-
ласси пирки ӑнланмастӑр-им?» 51 Ҫак сӑмахсене вӑл хӑй ячӗпе
каламан, ҫав ҫул аслӑ священник пулнӑ май, Иисус халӑхшӑн
вилессе вӑл малтанах каласа хунӑ. 52 Унтан та ытларах, Иисус
пӗр ҫак халӑхшӑн ҫеҫ мар, сапаланса кайнӑ Турӑ ачисене пӗр ҫӗ-
ре пуҫтарассишӗн те вилессе Каиафа пророкла систернӗ. 53 Ҫав
кунран вара вӗсем Иисуса вӗлерме калаҫса татӑлнӑ. 54 Ҫавна пула
Иисус иудейсем хушшинче пит курӑнсах ҫӳремен. Вӑл унтан
пуш хир ҫывӑхӗнчи Ефраим хулине кайнӑ. Хӑйӗн вӗренекенӗ-
семпе пӗрле Иисус пӗр хушӑ ҫавӑнта пурӑннӑ.

55 Иудейсен пасха уявӗ ҫывхарса килнӗ. Таврари чылай халӑх
пасха умӗн тасалма Иерусалима пынӑ. 56 Ҫынсем, Иисуса шыра-
са, Турӑ Ҫуртӗнче тӑнӑ чухне пӗр-пӗринчен: «Мӗнле шухӑшла-
тӑр? Уява килет-ши Вӑл?» – тесе ыйтнӑ. 57 Аслӑ священниксемпе
фарисейсем вара Иисуса тытас тесе ҫапла хушнӑ: «Вӑл ӑҫтине
пӗлекенсен тӳрех пире систермелле».

12-мӗш сыпӑк

Иисуса Вифанире ҫупа сӗрни
(Мф. 26:6-13; Мк. 14:3-9)

1 Пасха ҫитесси ултӑ кун юлсан Иисус Хӑй вилӗмрен чӗртсе
тӑратнӑ Лазарь пурӑнакан Вифани ялне пынӑ. 2 Иисус пынӑ ятпа
унта каҫхи апат хатӗрленӗ. Марфа хӑнасене пӑхнӑ. Иисуспа ла-
ракансем хушшинче Лазарь те пулнӑ. 3 Ҫавӑнта Мария пӗр кӑк-
шӑма тултарса нардран тунӑ таса, хаклӑ йышши мирӑ илсе пынӑ.

Унтан, Иисусăн урине çупа сĕрсе, çӳçĕпе шăла-шăла илнĕ. Пӳр-
чĕпех ырă мирă шăрши сарăлнă. 4 Вĕренекенĕсенчен пĕри, кай-
ран Иисуса тытса панă Иуда Искариот, Симон ывăлĕ*, çавăнта
пулнă. Вăл çапла каланă: 5 «Ку çăва виç çĕр динарийлĕх сутса
укçине чухăнсене валеçсе памалла марччĕ-и?» 6 Çакна вăл чухăн-
семшĕн куляннипе мар, хăй вăрă пулнăран каланă. Ун çумĕнче
ĕненекенсене пулăшмалли укçа арчи пулнă, унта янă укçасене
вăл хăй валли те илкеленĕ. 7 «Ан чăрмантарăр ăна, – тенĕ çавăн
чухне Иисус. – Вăл ку çăва Мана пытарас кун валли усрать.
8 Чухăнсем сирĕн яланах пулĕç, Эпĕ яланах пулас çук».

9 Иисус ăçтине пĕлнĕ иудейсем çавăнта йышлăн пуçтарăннă.
Вĕсем Иисуса кăна мар, Вăл вилĕмрен чĕртнĕ Лазаре те курас-
шăн пулнă. 10 Вара аслă священниксем Лазаре те вĕлерес тесе
кавар тунă. 11 Мĕншĕн тесен Лазаре пула унта пыракан чылай
иудей Иисуса ĕненме пуçланă.

Иисус Христос Иерусалима кĕни

(Мф. 21:1-11; Мк. 11:1-11; Лк. 19:28-40)

12 Тепĕр кунне пасха уявне пынă халăх хушшинче Иерусалима
Иисус та пырать текен хыпар сарăлнă. 13 Вара çынсем, пальма ту-
рачĕсем илсе, Ăна хирĕç тухнă. «Осанна!** Хуçа Турă ячĕпе киле-
кен Израиль Патшине мухтав!» – тесе кăшкăрнă вĕсем. 14 Иисус,
çамрăк ашак тупса, ун çине утланнă. Мĕншĕн тесен Çырнинче
çапла каланă: 15 «Эй, Сион хĕрĕ***, ан хăра! Акă санăн Патшу çам-
рăк ашак çине утланса килет». 16 Мĕн пулса иртнине çав самантра
Иисусăн вĕренекенĕсем те ăнланман. Каярахпа тин, Иисус мух-
тава тухсан, вĕсем Çырнинче Ун çинчен çапла каланине те, çав
калани пурнăçланма хăйсем Уншăн мĕн тунине те астуса илнĕ.
17 Иисус Лазаре тупăклăхран чĕнсе кăларнине, епле ăна чĕртсе
тăратнине курнă-илтнĕ çынсем çавăн çинчен ыттисене кала-ка-
ла кăтартнă. 18 Çав хăвата Иисус тунине илтнĕрен ĕнтĕ халăх Ăна
хирĕç тухнă. 19 «Куратăр-и, нимĕн те тăваймастпăр, пĕтĕм тĕнче
Ун хыççăн каять», – тесе калаçнă хăйсем хушшинче фарисейсем.

---

* 12:4 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче «*Симон ывăлĕ*» сăмахсем çук.

** 12:13 *Осанна* – еврейла «çăлсамччĕ» тенине пĕлтерет; ку сăмахпа мухтав сăмахĕ пек те усă курнă.

*** 12:15 *Сион хĕрĕ* – Иерусалимра пурăнакансем.

Грексемпе тĕл пулни

20 Уява Турра пуççапма пынисем хушшинче грексем те пул-
нă. 21 Вĕсем Филипа çапла тархасланă: «Ырă çыннăмăр! Пирĕн
Иисуса курас килет». Филипп Галилейăри Вифсаида çынни пул-
нă. 22 Хайхи Филипп çавăн çинчен Андрея кайса калать. Унтан
вара вĕсем, Андрейпа иккĕшĕ, çавăн çинчен Иисуса Хăйне пĕл-
тереççĕ. 23 Иисус вĕсене хирĕç çапла каланă: «Этем Ывăлĕ мух-
тава тухас вăхăт çитрĕ. 24 Чăн-чăнах калатăп сире: тăпрана ӳксен
шăтман тулă пĕрчи пĕр пĕрчĕ халлĕнех упранса юлать. Анчах та,
хăй пĕтсе шăтса тухсан, тулли пучах пултарать. 25 Кам хăйĕн пу-
рăнăçне юратать, çав ăна пĕтерĕ. Кам ку тĕнчере хăйĕн пурă-
нăçне юратмасть, çав ăна ĕмĕрлĕх пурăнăç валли упраса хăварĕ.
26 Ман ирĕке тăвакан Ман хыççăн пытăр; Эпĕ ăçта – тарçăм та
çавăнтах пултăр. Вара Ман ирĕке тăвакана Аттем те хисеплĕ».

Иисус Хăйĕн вилĕмĕ çинчен малтанах каласа хуни

27 «Халĕ Манăн чунăм пăлханса кайрĕ. Мĕн калам-ши? „Ат-
тем, Мана çак саманта курассинчен хăтар!“ – теес-и? Анчах та
Эпĕ шăпах çак самантшăн килнĕ. 28 Эй, Аттем! Хăвăн ятна мух-
тава кăлар!» Çав вăхăтра çӳлтен: «Мухтава кăлартăм, татах та
чаплăлатăп!» – тенĕ сасă илтĕннĕ. 29 Унта тăракан халăх та çав
сасса илтнĕ. «Аслати пулчĕ пулас ку», – тенĕ пĕрисем. «Ангел
Унпа калаçрĕ», – тенĕ теприсем. 30 Çакнашкал калаçнине илтсен
Иисус вĕсене çапла каланă: «Ку сасă Маншăн мар, сирĕншĕн
пулчĕ! 31 Акă ĕнтĕ çак тĕнчене суд тăвас вăхăт çитрĕ. Ĕнтĕ çак
тĕнчерен унăн пуçлăхне хăваласа ярĕç. 32 Çĕр çинчен çĕкленсен,
Эпĕ пурне те Хам патăма пуçтарăп!» 33 Çак сăмахсемпе Иисус
Хăй мĕнле вилĕмпе вилессе систернĕ. 34 «Христос ĕмĕр-ĕмĕр пу-
ласса эпир саккун кĕнекинченех пĕлетпĕр, – тенĕ çынсем. –
Епле тата Эсĕ „Этем Ывăлĕн çĕр çинчен çĕкленмелле“ тетĕн?
Çав „Этем Ывăлĕ“ текенни кам вара Вăл?» 35 Иисус çапла кала-
нă: «Çуттăн сирĕнпе пуласси нумаях юлмарĕ. Çутă пур чухне,
сире тĕттĕм хупăрличчен, çӳресе юлăр. Мĕншĕн тесен тĕттĕмре
çӳрекен хăй ăçта кайнине те пĕлмест. 36 Çутă пур чухне çутта
ĕненĕр, вара çутă ачисем пулăр!»

Çак сăмахсене каласан Иисус вĕсем патĕнчен кайса çухалнă.

Иудейсем ӗненменнин сӑлтавӗ

[37] Иисус иудейсене тем тӗрлӗ хӑват кӑтартнӑ пулин те, вӗсем
Ӑна ӗненмен. [38] Çапла вара Исаия пророк калани çитнӗ. «Эй,
Хуçа Туррӑмӑр, – тенӗ пулнӑ вӑл, – эпир каланине кам ӗнен-
чӗ-ха? Хуçа Туррӑмӑрӑн хӑвачӗ кама курӑнчӗ?» [39] Вӗсем ӗненме
те пултарайман, ун пирки те Исаия пророках каланӑ: [40] «Çак
халӑхӑн куçӗ суккӑрланнӑ, чун-чӗри хытса ларнӑ. Ӗнтӗ вӗсен
куçӗ курмасть, чун-чӗри туймасть, çавӑнпа та вӗсем, Вӑл пире
сыватгӑрччӗ тесе, Ман енне çавӑрӑнмаççӗ». [41] Çак сӑмахсене
Исаия пророк Ун çинчен каланӑ, ӑна Христос мухтава тухасси
курӑннӑ пулнӑ. [42] Çапах та Иисуса пуçлӑхсенчен те чылайӑшӗ
ӗненме пуçланӑ; анчах вӗсем, фарисейсенчен хӑраса, синагогӑ-
ран уйӑрса ярасран шикленсе, хӑйсем ӗненнине палӑртман.
[43] Мӗншӗн тесен вӗсем çын мухтанине Турӑ мухтавӗнчен ытла-
рах юратнӑ.

Юлашки кун çитсессӗн Иисус сӑмахӗ айӑплӗ

[44] Иисус кӑшкӑрсах каланӑ: «Мана ӗненекен Мана мар, Мана
кунта Яракана ӗненет. [45] Мана куракан Мана кунта Яракана ку-
рать. [46] Эпӗ – çутӑ, Мана ӗненекенсенчен пӗри те тӗттӗмлӗхре ан
юлтӑр тесе, Эпӗ тӗнчене килтӗм. [47] Кам та пулин Ман сӑмахӑма
илтсен те Мана ӗненмесен, Эпӗ ӑна айӑпламастӑп. Мӗншӗн те-
сен Эпӗ тӗнчене айӑпламашкӑн мар, çӑлмашкӑн килнӗ. [48] Мана
йышӑнман çынна, Ман сӑмахӑмсене хапӑл туман çынна суд тӑ-
ваканӗ пур ӗнтӗ. Юлашки кун çитсессӗн, ӑна Эпӗ каланӑ сӑмах
айӑплӗ. [49] Мӗншӗн тесен Эпӗ Хамран каламастӑп, мӗн каламал-
лине тата мӗнле каламаллине Хама кунта яракан Аттем хушни-
пе калатӑп. [50] Эпӗ пӗлетӗп: Унӑн пил-хушӑвӗ – ӗмӗрлӗх пурӑ-
нӑç. Çапла вара, Эпӗ кирек мӗн каласан та Аттем сӑмахне çеç
калатӑп».

13-мӗш сыпӑк

Вӗренекенӗсен урисене çуни

[1] Пасха уявӗ çывхарса килнӗ. Ку тӗнчерен Ашшӗ патне каяс
вӑхӑчӗ çитсе пынине Иисус пӗлнӗ. Ку тӗнчери Хӑй хыççӑн пы-
ракансене Вӑл савнӑ, каяс умӗн вара Хӑйӗн тулли юратулӑхне

пытарас темен. 2 Каçхине Иисуспа вĕренекенĕсем апат çиме
ларнă. Çавăн чухне шуйттан Симон ывăлĕн Иуда Искариотăн
чĕрине Иисуса сутас шухăш кĕртнĕ. 3 Ашшĕ пĕтĕмпех Хăйĕн
аллине панине тата Хăй Турă патĕнчен анса Турă патне каясса
Иисус пĕлнĕ. 4 Çавăнпа Вăл сĕтел хушшинчен тухнă та, çиелти
тумне хывса, пилĕкне ал шăлли çыхнă. 5 Унтан çăвăнмалли са-
вăта шыв янă та, вĕренекенĕсен урисене çуса, пилĕкне çыхнă
ал шăллипе шăла пуçланă. 6 Петр текен Симон патне çитсен,
лешĕ тĕлĕнсе кайнипе çапла каланă: «Хуçамăр! Эсĕ ман урана
çăвасшăн-и?» 7 «Эпĕ мĕн тунине эсĕ халĕ пĕлейместĕн-ха, кай-
ран ăнланса илĕн», — тесе хуравланă Иисус. 8 «Ĕмĕрне те çу-
тармастăп!» — хирĕçленĕ Ăна Петр. «Эпĕ сан уруна çумасан,
эсĕ Манпа пĕрлĕхлĕ пулаймăн», — тенĕ ăна Иисус. 9 «Хуçамăр!
Эппин урама кăна мар, аллămпа пуçăма та çуса яр», — тенĕ
Ăна Петр текен Симон. 10 «Çăвăннă çын ахалех таса, — тенĕ ăна
Иисус, — çавăнпа унăнне урине кăна çумалла. Эсир те таса,
анчах пурте мар». 11 Пурте мар тесе Вăл Хăйне тытса паракана
малтанах пĕлнĕрен каланă.

12 Вĕренекенĕсен урисене çусан, Хăйĕн тумне тăхăнса, Вăл
каллех сĕтел хушшине ларнă. «Эпĕ сирĕншĕн мĕн тунине ăн-
лантăр-и? — ыйтнă вара Вăл. 13 — Эсир Мана Вĕрентекен те-
тĕр, Хуçамăр тетĕр. Тĕрĕсех калатăр, Эпĕ, чăнах та, сирĕн Вĕ-
рентекенĕр тата Хуçăр. 14 Çапла вара, Эпĕ, сирĕн Хуçăр тата
Вĕрентекенĕр, урăрсене çурăм пулсан, сирĕн те пĕр-пĕрин
урисене çумалла. 15 Сирĕн те Ман пекех тумалла тесе Эпĕ сире
тĕслĕх кăтартрăм. 16 Чăн-чăнах калатăп сире: чура хăй хуçин-
чен аслă мар, ĕçпе янă çын та хăйне яраканнинчен аслă мар.
17 Çаксене пĕлсе пурнăçласа тăрсан эсир телейлĕ пулăр. 18 Си-
рĕн çинчен пурин пирки те каламастăп. Хам суйласа илнисене
Эпĕ пĕлетĕп. Çырнинче „Манпа пĕрле çăкăр çиекенех Мана
хирĕç тăчĕ“ тесе калани пурнăçлантăр ĕнтĕ. 19 Ĕçĕ пулса ир-
тичченех Эпĕ ун çинчен ахальтен каламастăп. Ĕçĕ пурнăçлан-
сан Эпĕ Христос иккенне ĕненччĕр тесе калатăп. 20 Чăн-чăнах
калатăп сире: кам Эпĕ янă çынна йышăнать, çав Мана хапăл
тăвать. Кам Мана хапăл тăвать, çав Мана кунта Яракана йы-
шăнать».

Хăйне Иуда тытса парасси çинчен калани

(Мф. 26:20-25; Мк. 14:17-21; Лк. 22:21-23)

21 Çак сăмахсене каласан Иисусăн кăмăлĕ хуçăлнă. «Чăн-чăнах
калатăп сире, — уççăнах пĕлтернĕ Вăл, — сирĕнтен пĕри Мана
тытса парĕ». 22 Çавăн чухне вĕренекенĕсем, Вăл кам çинчен
каланине ăнкараймасăр, пĕр-пĕрин çине кăн-кан пăхса илнĕ.
23 Иисусăн вĕренекенĕсенчен пĕри вара, Вăл юратни, Унăн
хулпуççийĕ çумне сĕвеннĕ. 24 Петр текен Симон, Вăл кам çин-
чен каланине ыйтса пĕл-ха тесе, ăна аллисемпе паллă кăтартнă.
25 Лешĕ вара Иисус çумнерех сыпăçса: «Хуçамăр! Сутаканĕ хăшĕ
пулĕ?» — тесе ыйтнă. 26 «Çăкăр татăкне кама пуçса парăп, çавă», —
тавăрнă Иисус. Унтан Вăл çăкăр татăкне пуçса Симон ывăлне
Иуда Искариота панă. 27 Çав çăкăр татăкне илнĕ хыççăнах Иуда
ăшне шуйттан кĕнĕ. «Тума пуçланине хăвăртрах туса пĕтер», —
тенĕ ăна Иисус. 28 Вăл Иудăна мĕншĕн çапла каланине сĕтел
хушшинче ларакансенчен пĕри те ăнланса илеймен. 29 Укçа арчи
Иудăра пулнăран хăш-пĕр вĕренекенĕсем: «Иисус ăна уяв тĕлне
хамăра мĕн кирлине илме хушать пулĕ. Е ыйткалакансене мĕн те
пулин пама калать-ши?» — тесе шухăшланă. 30 Çăкăр татăкне ил-
сенех Иуда тăрса тухса кайнă. Вăхăчĕ ĕнтĕ çĕрлене кайнă.

Çĕнĕ пил-хушу

31 Иуда тухса кайсан Иисус каланă: «Паянтан Этем Ывăлĕ мух-
тава тухрĕ, Ун урлă Турă та мухтава тухрĕ. 32 Турă Хăйĕн Ывăлĕ
урлă мухтава тухрĕ пулсан, Турă та Хăй урлă Ывăлне мухтава
кăларĕ, часах мухтава кăларĕ. 33 Ачамсем! Манăн сирĕнпе пулас-
си нумай мар. Кайран эсир Мана шырама пуçлăр. Иудейсене
каланинех халĕ сире калатăп: „Эпĕ каяс çĕре эсир çитеймĕр“.
34 Эпĕ сире çĕнĕ пил-хушу паратăп: пĕр-пĕрне юратăр. Пĕр-пĕр-
не Эпĕ сире юратнă пекех юратăр. 35 Эсир Манăн вĕренекенĕм-
сем пулнине сирĕн хушшăрти юратулăхран пĕлĕç».

Петр тунасса Иисус малтанах калани

(Мф. 26:31-35; Мк. 14:27-31; Лк. 22:31-34)

36 «Хуçамăр! Эсĕ ăçта каяс тетĕн?» — ыйтнă Петр текен Симон
Иисусран. «Эпĕ каяс çĕре эсĕ халĕ пыраймăн, — тенĕ Иисус, —
анчах та каярахпа Ман хыçăмранах пырăн». 37 «Хуçамăр! Мĕншĕн

мана халӗ Сан хыҫӑнтан пыма юрамасть? Эпӗ Саншӑн чунӑма
пама та хатӗр!» — тенӗ Ӑна Петр. 38 Иисус вара ӑна ҫапла каланӑ:
«Чунӑма пама та хатӗр тетӗн-и? Чӑн-чӑнах калатӑп сана: автан
авӑтиччenех эсӗ виҫӗ хут Мана пӗлмӗш пулӑн».

14-мӗш сыпӑк

Иисус — ҫул та, чӑнлӑх та, чӗрӗлӗх те

1 «Сирӗн кӑмӑлӑр ан пӑсӑлтӑр. Турра ӗненӗр, Мана та ӗненӗр.
2 Аттем ҫуртӗнче вырӑн нумай. Сахал пулсан: „Сирӗн валли вы-
рӑн хатӗрлеме каятӑп. 3 Унта кайса сирӗн валли вырӑн хатӗрле-
сен каллех таврӑнӑп. Вара сире, Хампа пӗрле пулччӑр тесе, Хам
патӑма илӗп“, — тенӗ пулӑттӑм. 4 Эпӗ ӑҫта каяссине те, унта кай-
малли ҫулне те эсир пӗлетӗр», — тенӗ Иисус. 5 «Хуҫамӑр! Эсӗ
ӑҫта каяссине эпир пӗлместпӗр, — тенӗ Ӑна Фома, — апла ҫулне
пирӗн мӗнле пӗлес?» 6 «Ҫул та, чӑнлӑх та, чӗрӗлӗх те — Эпӗ, —
тавӑрнӑ ӑна Иисус. — Ман урлӑ каймасан Аттем патне никам та
ҫитеймӗ. 7 Эсир Мана пӗлнӗ пулсан Аттеме те пӗлӗттӗр. Паянтан
вара эсир Ӑна пӗлтӗр кӑна мар, куртӑр та». 8 «Хуҫамӑр! Аттемӗ-
ре кӑтартсам, пире урӑх ним те кирлӗ мар», — тенӗ Ӑна Филипп.
9 Иисус ӑна ҫапла каланӑ: «Эх, Филипп, Эпӗ сирӗнпе мӗн чухлӗ
пултӑм, ҫапах та эсӗ Мана пӗлейместӗн-и? Мана курни Аттене
те курнӑ. Мӗншӗн-ха эсӗ тата: „Аттемӗре кӑтартсам“, — тетӗн?
10 Эпӗ Аттемре, Аттем Манра пулнине ӗненместӗн-им? Сире ка-
лакан сӑмахсене Эпӗ Хамран каламастӑп. Мӗн тӑвассине Манри
Аттем Хӑй тӑвать. 11 Эпӗ Аттемре тенине те, Аттем Манра те-
нине те ӗненӗр. Каланине ӗненмесен ӗҫӗмсене курса ӗненӗр.
12 Чӑн-чӑнах калатӑп сире: Мана ӗненекен ҫын Эпӗ тӑвакан ӗҫех
тӑвӗ, унтан та ытларах тума пултарӗ, мӗншӗн тесен Эпӗ Аттем
патне каятӑп. 13 Эсир Ман ятӑмпа Аттемрен кирек мӗн ыйтсан
та, Ывӑлӗ урлӑ Ашшӗ мухтавлӑ пултӑр тесе, эсир мӗн ыйтнине
пурнӑҫлӑп. 14 Ман ятӑмпа мӗн те пулин ыйтсан та Эпӗ ҫавна
пурнӑҫлӑп».

Святой Сывлӑш ҫинчен калани

15 «Мана юрататӑр пулсан Манӑн пил-хушусене пӑхӑнса пу-
рӑнӑр. 16 Эпӗ Аттеме тархаслӑп та, Вӑл сирӗн хута кӗме тепӗр
Лӑплантаракана ярӗ. Вӑл ӗмӗр-ӗмӗр сирӗнпе пӗрле пулӗ. 17 Ҫав

Лăплантаракан – чăнлăх Сывлăшĕ. Тĕнче Ăна курмасть те, пĕл-
мест те, çавăнпа Ăна йышăнаймасть. Эсир вара Ăна пĕлетĕр,
мĕншĕн тесен Вăл халĕ те сирĕнпе, малашне те сирĕнтех пулĕ.
18 Сире тăлăха хăвармăп, Эпĕ каллех килĕп. 19 Тĕнче Мана курми
пуласси нумаях юлмарĕ. Эсир вара Мана яланах курса тăракан-
сем пулăр; мĕншĕн тесен Эпĕ пурăнатăп, эсир те пурăнăр. 20 Эпĕ
Аттемрине, эсир Манрине, Эпĕ сирĕн чунăртине эсир çав кун
пĕлĕр. 21 Кам Ман пил-хушусене асра тытса пурнăçласа тăрать,
çав Мана юратать. Мана юратакана Аттем те юратĕ. Мана сава-
кана юратса, Эпĕ ун патне хамах пырăп». 22 Вара Иуда – Иска-
риот мар, урăххи – Унран ыйтать: «Хуçамăр! Мĕншĕн Эсĕ Хăвна
тĕнчене мар, пире кăтартасшăн?» 23 Иисус ăна хирĕç çапла кала-
нă: «Мана юратакан Эпĕ вĕрентнĕ пек пурăнĕ; ăна Аттем те юра-
тĕ. Вара Эпир Аттепе ун патне пырăпăр та унпа пĕрле пулăпăр.
24 Мана юратманни Ман сăмаха пурнăçламасть; эсир илтекен сă-
мах вара Манăн мар, Мана кунта яракан Аттемĕн. 25 Çакна Эпĕ
сире хăвăрпа пĕрле чух калас терĕм. 26 Ман ятăмпа Аттем сире
Лăплантаракан Сывлăш ярса парĕ. Çав Святой Сывлăш Эпĕ мĕн
каланине сире пĕтĕмпех ăнлантарса парĕ, пĕтĕмпех аса илтерĕ.

27 Эпĕ сире канăçлăх парса хăваратăп, Хамăн канăçлăхăма сире
паратăп. Анчах та вăл çак тĕнчери канăçлăх мар. Аптăраса ан
ӳкĕр, ан хăрăр! 28 „Сирĕн патăртан кайăп та каллех килĕп“ тесе
каларăм ĕнтĕ сире. Эсир ăна илтрĕр. Эсир Мана юрататăр пул-
сан, Эпĕ „Аттем патне каятăп“ тенĕшĕн сирĕн савăнмалла. Мĕн-
шĕн тесен Аттем Манран хăватлăрах. 29 Çапла вара, мĕн калани
пурнăçлансан ĕненччĕр тесе, Эпĕ сире ун çинчен малтанах пĕл-
терес терĕм. 30 Ĕнтĕ Манăн сирĕнпе калаçасси нумаях юлмарĕ,
мĕншĕн тесен çак тĕнчен пуçлăхĕ килет. Вăл Манпа хуçаланай-
мĕ! 31 Анчах та тĕнчен Эпĕ Аттеме юратнине пĕлмеллех. Çавăн-
па та Эпĕ Аттем мĕн хушнине пĕтĕмпех тăватăп. Ĕнтĕ тăрар та
кунтан каяр».

15-мĕш сыпăк

Христос – чăн-чăн иçĕм çырли авăрĕ

1 Иисус тата çапла каланă: «Эпĕ – чăн-чăн иçĕм çырли авă-
рĕ, Аттем вара – пахчаçă. 2 Çырла туман туратăмсене Вăл касса
пăрахать. Çырла тăвакан туратсене Вăл, çырли тата нумайрах

пултăр тесе, иртсех, тасатсах тăрать. 3 Эсир ĕнтĕ ӳкĕтлесе вĕрентнĕ Манăн сăмахăмпа тасалтăр. 4 Эсир Манра пулăр, Эпĕ сирĕнте
пулам. Çырла авăрĕнчен уйăрнă турат çырла тăваймĕ, çавăн пекех эсир те, Манра пулмасан, çимĕç параймăр. 5 Эпĕ – çырла
авăрĕ, эсир – туратсем. Эпĕ унра пулнă пекех, кам та кам Манра, çавă нумай çимĕç парать; мĕншĕн тесен Мансăр эсир нимĕн те тăваймăр. 6 Кам Манра мар, çавна турата касса пăрахнă
пек касса пăрахĕç те, вăл типсе кайĕ. Типĕ туратсене вара пуçтарса вута пăрахаççĕ те, вĕсем çунса каяççĕ. 7 Эсир Манра пулсан Ман сăмахăмсем те сирĕн ăшăрта пулĕç. Вара мĕн ыйтас
тенине ыйтăр, ыйтнине сире парĕç. 8 Нумай çимĕç кӳнипе эсир
Аттеме мухтава кăларăр, çапла майпа эсир Манăн вĕренекенĕмсем пулăр.
9 Эпĕ сире Хама Аттем юратнă пек юратрăм. Манăн юратулăхăмпа пурăнăр. 10 Эпĕ Аттем хушнине туса тăнăран Унăн юратулăхĕпе пурăнатăп. Эпĕ хушнине туса тăрсан эсир те Ман юратулăхăмпа пурăнăр. 11 Çакна Эпĕ савăнăçăм сирĕн савăнăçăр
пултăр тесе, çав савăнăç тулли пултăр тесе каларăм. 12 „Эпĕ сире
юратнă пекех, эсир те пĕр-пĕрне юратăр“, – тесе пил-хушу паратăп сире. 13 Хăйĕн тусĕшĕн чунне панинчен ытларах юратулăх
пулма пултараймасть. 14 Эпĕ хушнине туса тăрсан эсир Манăн
тусăмсем пулатăр. 15 Чура хăйĕн хуçи мĕн тунине пĕлмест, çавăнпа Эпĕ ĕнтĕ сире чурамсем теместĕп. Хам Аттемрен мĕн илтнине Эпĕ сире пĕтĕмпех каласа патăм, çавăнпа сире тусăмсем
тетĕп. 16 Эсир Мана суйласа илмен, Эпĕ сире суйласа илтĕм. Эпĕ
сире, тĕнчене тухса, пĕтми çимĕç паччăр тесе суйларăм. Вара
эсир Аттемрен Ман ятăмпа кирек мĕн ыйтсан та, Вăл сире парĕ.
17 Пĕр-пĕрне юратса пурăнма пил-хушу паратăп сире».

Тĕнче курайманни

18 «Тĕнче сире кураймасть пулсан, вăл сирĕнтен те маларах
Мана курайманнине пĕлсе тăрăр. 19 Эсир çак тĕнче çыннисем
пулнă пулсан, хăйĕн çыннисене тĕнче юратĕччĕ. Эпĕ сире тĕнчерен суйласа илсе уйăрнă пирки эсир çак тĕнче çыннисем мар.
Çавăнпа та тĕнче сире кураймасть. 20 „Чура хăйĕн хуçинчен аслă
мар“, – тенĕччĕ Эпĕ сире. Çав сăмахсене асра тытăр. Мана хĕсĕрлерĕç пулсан, сире те хĕсĕрлĕç. Манăн сăмахăма упраса усрарĕç пулсан, сирĕнне те упрĕç. 21 Çавна сире йăлтах Ман ятăмшăн

тăвĕç, мĕншĕн тесен тĕнче Мана кунта Яракана пĕлмест. 22 Эпĕ
тĕнчене килмен пулсан, каламан пулсан, вĕсем хăйсем çылăхлине
пĕлмĕччĕç. Халĕ вĕсем, çылăхлăскерсем, хăйсене тӳрре кăларай-
мĕç. 23 Кам Мана кураймасть, вăл Аттеме те кураймасть. 24 Эпĕ вĕ-
сене никам тăвайман ĕçсене туса кăтартман пулсан вĕсем хăйсем
çылăхлине пĕлмĕччĕç. Халĕ вĕсем Эп тунă ĕçсене курчĕç, пурĕ-
пĕрех Мана та, Аттеме те кураймаççĕ. 25 Вĕсен саккунĕнче „Мана
сăлтавсăрах кураймаççĕ“ тесе çырни пурнăçланма çапла пулмалла
та. 26 Эпĕ Аттемрен анакан чăнлăх Сывлăшне сирĕн патăра ярăп.
Çав Лăплантаракан Сывлăш сире Ман çинчен çирĕплетсе пĕлте-
рекенĕ пулĕ. 27 Эсир те Ман çинчен çирĕплетсе пĕлтерекенсем
пулăр, мĕншĕн тесен эсир мĕн пуçламăшĕнченех Манпа пĕрле».

16-мĕш сыпăк

1 «Çакна Эпĕ сире ĕненӳре ан иккĕленччĕр тесе каларăм. 2 Си-
ре синагогăсенчен хăваласа кăларĕç. Турра юрăхлă ĕç тăватпăр
тесе шухăшласах сире вĕлерĕç. Çав вăхăт сывхарать те ĕнтĕ. 3 Ат-
теме те, Мана та пĕлменрен вĕсем çапла хăтланĕç. 4 Çакна Эпĕ
сире çав вăхăт çитсен Ман сăмахăмсене аса илччĕр тесе каларăм.
Хам сирĕнпе пулнă пирки маларах ун çинчен пĕлтермерĕм».

Святой Сывлăш килесси

5 «Халĕ ĕнтĕ Эпĕ Хама кунта Яракан патне каятăп. Анчах си-
рĕнтен пĕри те: „Ăçта каятăн?“ – тесе ыйтмасть. 6 Çакна каланă-
ран эсир хуйха ӳкнине куратăп. 7 Анчах та Эпĕ чăннине калатăп:
Эпĕ кайсан сире лайăхрах пулĕ. Эпĕ каяс мар пулсан сирĕн па-
тăра Лăплантаракан килмĕ. Кайсассăн вара – Эпĕ ăна сирĕн
патăра ярăп. 8 Лăплантаракан Сывлăш килĕ те – çылăх çинчен,
тĕрĕслĕх çинчен, суд çинчен тĕнче тĕрĕс мар шутланине кăтарт-
са парĕ. 9 Сывлăш çынсем çылăхлă пулнине кăтартса парĕ, мĕн-
шĕн тесен вĕсем Мана ĕненмеççĕ. 10 Эпĕ тӳрĕ пулнине те Сыв-
лăш кăтартса парĕ, мĕншĕн тесен Эпĕ Аттем патне каятăп, эсир
Мана урăх кураяс çук. 11 Турă сучĕ пуррине те Сывлăш кăтартса
парĕ, мĕншĕн тесен çак тĕнчен пуçлăхне айăпланă ĕнтĕ.

12 Калас сăмахăм татах нумай, анчах та эсир халĕ пурне те ăн-
ланаймăр. 13 Чăнлăх çулне эсир чăнлăх Сывлăшĕ килсен çеç
тупăр. Мĕншĕн тесен Вăл Хăй ячĕпе мар, мĕн илтнине калĕ,

пуласлăх çинчен пĕлтерĕ. [14]Сывлăш Мана мухтава кăларĕ,
мĕншĕн тесен сире мĕн пĕлтерессине Вăл Манран илĕ. [15]Ат-
темĕн мĕн пурри пĕтĕмпех Манăн. „Манран мĕн илтнине сире
Сывлăш пĕлтерĕ“ тесе çавăнпа каларăм та».

Хуйхă савăнăçпа ылмашĕ

[16]«Кĕçех ĕнтĕ эсир Мана кураймăр. Тепĕртакран Мана каллех
курăр, мĕншĕн тесен Эпĕ Аттем патне каятăп*». [17]Çавăн чухне
хăш-пĕр вĕренекенĕсем пĕр-пĕрне каланă: «Мĕн тесшĕн ара
Вăл? „Кĕçех ĕнтĕ эсир Мана кураймăр. Тепĕртакран Мана кал-
лех курăр“, – тет. Тата: „Эпĕ Аттем патне каятăп“ – тет. [18]„Кĕ-
çех ĕнтĕ“ тенине тата мĕнле ăнланмалла-ши? Тем калать Вăл, ним
те ăнланмастпăр», – тенĕ вара вĕсем. [19]Хăйĕнчен мĕн ыйтасшăн
пулнине пĕлсе Иисус çапла каланă: «Кĕçех ĕнтĕ эсир Мана ку-
раймăр, тепĕртакран каллех курăр, терĕм Эпĕ. Эсир пĕр-пĕрин-
пе çавăн çинчен калаçатăр-и? [20]Чăн-чăнах калатăп сире: эсир
ĕсĕклесе йĕрĕр, ӳлесе макăрăр, анчах та тĕнче савăнĕ. Эсир хуйха
ӳкĕр, анчах та сирĕн хуйхăр савăнăçпа ылмашĕ. [21]Ача çуратнă
чухне хĕрарăм тертленет, мĕншĕн тесессĕн унăн асап вăхăчĕ çит-
нĕ. Анчах та, ачине çуратсан, тĕнчене çын килнишĕн савăнни-
пе вăл терчĕ çинчен манса каять. [22]Çавнашкалах эсир те халĕ
тертленетĕр. Акă Эпĕ тепĕртакран сире курăп та, сирĕн чĕрĕр-
сем савăнăçпа тулĕç. Çав савăнăçа сирĕнтен никам та туртса
илеймĕ. [23]Çав кун вара эсир Манран нимĕн çинчен те ыйтмăр.
Чăн-чăнах калатăп сире: Ман ятăмпа Аттемрен кирек мĕн
ыйтсан та, Вăл сире парĕ. [24]Халиччен эсир Ман ятăмпа нимĕн
те ыйтманччĕ-ха. Ыйтăр – савăнăçăр тулли пултăр тесе сире
мĕн ыйтнине парĕç».

Христос тĕнчене çĕнтерни

[25]«Халиччен Эпĕ сире ытарлăн калаттăм. Аттем çинчен уççăн
калас вăхăт, ытарлăхсем калама пăрахас вăхăт çитсе пырать ĕнтĕ.
[26]Çав кун эсир Аттемрен Ман ятăмпа ыйтăр. Сирĕншĕн Аттеме
тархаслăп теместĕп, [27]мĕншĕн тесен эсир Мана юратнăран, Эпĕ
Турă патĕнчен килнине ĕненнĕрен сире Аттем Хăй те юратать.

---

* 16:16 Хăш-пĕр авалхи ал çырусенче «*мĕншĕн тесен Эпĕ Аттем патне кая-тăп*» сăмахсем çук.

28 Эпӗ, Аттем патӗнчен тухса, тӗнчене килтӗм. Халӗ вара, тӗнчене
хӑварса, каллех Аттем патне каятӑп». 29 «Акӑ Эсӗ халӗ ытарлӑн
мар, уççӑн калатӑн, – тенӗ Иисуса вӗренекенӗсем. 30 – Ӗнтӗ
эпир Эсӗ йӑлтах пӗлсе тӑнине куратпӑр. Эпир çӑвар уçичченех
Эсӗ Хӑвӑнтан мӗн ыйтасса пӗлетӗн. Çавӑнпа Эсӗ Турӑ патӗнчен
килнине ӗненетпӗр». 31 «Тинех ӗненетӗр-и? – тенӗ вӗсене Иисус.
32 – Акӑ эсир Мана пӗччен хӑварса тӗрлӗ еннелле саланас вӑхӑт
çывхарать, çав вӑхӑт çитрӗ те ӗнтӗ. Анчах та Аттем Манпа пул-
нӑран Эпӗ пӗччен мар. 33 Çакна Эпӗ сире чун канӑçлӑхне Манра
тупӑр тесе каларӑм. Ку тӗнче сирӗншӗн хуйхӑ-суйхӑллӑ пулӗ, ça-
пах çирӗп кӑмӑллӑ пулӑр: Эпӗ тӗнчене çӗнтертӗм».

17-мӗш сыпӑк

Иисус Хӑйӗн вӗренекенӗсемшӗн кӗлтуни

1 Çак сӑмахсем хыççӑн Иисус çӳлелле пӑхнӑ та çапла каланӑ:
«Эй, Аттем! Вӑхӑт çитрӗ ӗнтӗ: Хӑвӑн Ывӑлу Сана мухтава кӑлар-
тӑр тесе Ывӑлна мухтава кӑлар. 2 Эсӗ Ӑна пур этемпе те пуç пул-
ма ирӗк панӑ пекех, Вӑл та Эсӗ шанса панисене пурне те ӗмӗр-
лӗх пурӑнăç парӗ. 3 Сана, пӗртен-пӗр чӑн Турра, пӗлни тата Ху
кунта янӑ Иисус Христоса пӗлни ӗмӗрлӗх пурӑнăç пулать те
ӗнтӗ. 4 Эпӗ çӗр çинче Сана мухтава кӑлартӑм, Эсӗ Мана тума хуш-
нӑ ӗçе пурнăçларӑм. 5 Эй, Аттем! Тӗнче пуличченех Сан патӑнта
Эпӗ мухтавлӑччӗ. Халӗ Эсӗ Мана татах Хӑвӑн патӑнти мухтав-
лӑхна кӑтарт. 6 Эсӗ çак тӗнчери çынсене Мана патӑн. Эпӗ вӗсе-
не Санӑн ятна пӗлтертӗм. Вӗсем Санӑн çыннусемччӗ, Эсӗ вӗсене
Мана патӑн. Вӗсем Санӑн сӑмахна упраса хӑварчӗç. 7 Эсӗ Мана
пани пӗтӗмпех Санӑн иккенне халӗ ӗнтӗ вӗсем ӑнланса илчӗç.
8 Мӗншӗн тесен Эсӗ Мана панӑ сӑмахсене Эпӗ вӗсене патӑм. Çав
сӑмахсене вӗсем йышӑнчӗç. Вара Эпӗ Сан патӑнтан килнине
чӑнласах ӑнланчӗç, Мана Эсӗ янине ӗненчӗç. 9 Эпӗ вӗсемшӗн
тархаслатӑп. Пӗтӗм тӗнчешӗн мар, Эсӗ Мана панисемшӗн кӗлтӑ-
ватӑп, мӗншӗн тесен вӗсем – Санӑн. 10 Манӑн мӗн пурри те –
Санӑн. Санӑнни те – Манӑн. Вӗсене пула Эпӗ мухтавлӑ пултӑм.
11 Эпӗ ӗнтӗ тӗнчере мар, вӗсем вара тӗнчерех-ха. Эпӗ Сан патна
пыма тухатӑп. Эй, Святой Аттем! Вӗсем те Пирӗн пекех пӗр пул-
ччӑр тесе Эсӗ Мана панӑ Хӑвӑн ятупа вӗсене упрасамччӗ. 12 Эпӗ
вӗсемпе пӗрле тӗнчере чухне Эсӗ панисенчен пӗри те вилмерӗ.

Çырнинчи пурнăçлантăр тесе, пĕтеслĕх ывăлĕсĕр пуçне, ыттисе-
не Эпĕ пурне те Санăн ятупа упраса хăвартăм. 13 Халĕ ĕнтĕ Сан
патна пыратăп. Манăн тулли савăнăçăмпа вĕсен чĕрисем тулччăр
тесе çакна Эпĕ тĕнчере чухне калатăп. 14 Эпĕ Сан сăмахна вĕсене
каласа патăм. Вĕсем те Ман пекех ку тĕнче çыннисем пулманран
тĕнче вĕсене курайми пулчĕ. 15 Эсĕ вĕсене ку тĕнчерен илсемччĕ
тесе кĕлтумастăп, усал-тĕселтен сыхласа хăварсамччĕ тесе кĕлтă-
ватăп. 16 Вĕсем те Ман пекех ку тĕнче çыннисем мар. 17 Вĕсене
Хăвăн чăнлăхупа сăвапласа тасат: Санăн сăмаху – чăнлăх. 18 Эсĕ
Мана тĕнчене янă пекех, Эпĕ те вĕсене тĕнчене ятăм. 19 Вĕсем те
Санăн чăнлăхупа тасалччăр тесе Хама Эпĕ вĕсемшĕн паратăп.
20 Вĕсемшĕн анчах кĕлтумастăп. Вĕсен сăмахне итлесе Мана ĕне-
некен кашни çыншăн кĕлтăватăп. 21 Пурте пĕр пулччăр. Эй,
Аттем, Эсĕ Манра пулнă пек, Эпĕ Санра пулнă пек, вĕсем те
Пирĕнте пĕр пулччăр тесе, Мана Эсĕ янине тĕнче ĕнентĕр тесе
кĕлтăватăп. 22 Эпир пĕр пулнă пек, вĕсем те пĕр пулччăр тесе, Эсĕ
Мана панă мухтава вĕсене патăм. 23 Эпĕ – вĕсенче, Эсĕ те – Ман-
ра. Вĕсем те чăннипех пĕр пулччăр. Мана Эсĕ янине тата Эсĕ вĕ-
сене Мана юратнă пекех юратнине тĕнче пĕлтĕр. 24 Эй, Аттем!
Эсĕ Мана панисем те Эпĕ ăçта, çавăнта Манпа пĕрлех пулч-
чăр. Эсĕ Мана тĕнчене пултаричченех юратса панă мухтава вĕ-
сем те курччăр. 25 Эй, тӳрĕлĕхлĕ Аттем! Тĕнче Сана пĕлмерĕ,
анчах та Эпĕ Сана пĕлтĕм. Кусем те Мана Эсĕ янине пĕлчĕç.
26 Вара Эпĕ вĕсене Санăн ятна пĕлтертĕм. Эсĕ Мана юратни те
вĕсенче пултăр тесе, çапла майпа Эпĕ те вĕсенче пулам тесе, ма-
лашне те вĕсене пĕлтерсех тăрăп».

18-мĕш сыпăк

Иисуса тытни

(Мф. 26:47-56; Мк. 14:43-50; Лк. 22:47-53)

1 Кĕлĕ туса пĕтерсен Иисус Хăйĕн вĕренекенĕсемпе Кедрон
айлăмĕн тепĕр енне кайнă, унта сад пулнă. Иисус вĕренекенĕ-
семпе пĕрле çав сада кĕнĕ. 2 Иисус унта Хăйĕн вĕренекенĕсемпе
час-часах çӳрекеленĕ, çавăнпа вăл вырăн пирки Ăна тытса пара-
кан Иуда та пĕлнĕ. 3 Çапла вара, Иуда пĕр ушкăн салтака тата
аслă священниксемпе фарисейсен тарçисене ертсе унта пынă.
Пурте вĕсем хунарсемпе çутаткăçсем йатнă, хĕçсемпе пулнă.

4 Иисус, Хӑйӗнпе мӗн пуласса йӑлтах пӗлсе тӑрса, вӗсене хирӗҫ
тухнӑ та ҫапла каланӑ: «Кама шыратӑр?» 5 «Назорей Иисуса», –
тенӗ лешсем. «Эпӗ-ха Вӑл», – тенӗ Иисус. Ӑна тытса паракан
Иуда та ҫав ушкӑнрах тӑнӑ. 6 Иисус «Эпӗ-ха Вӑл» тенине илтсес-
сӗнех вӗсем каялла чакнӑ та, ӳксе, ҫӗр ҫумне лӑпчӑннӑ. 7 Вӑл вӗ-
сенчен каллех: «Кама шыратӑр?» – тесе ыйтнӑ. «Назорей Иису-
са», – тенӗ лешсем. 8 «Эпӗ-ха Вӑл тесе каларӑм-ҫке сире, – та-
вӑрнӑ Иисус. – Мана шыратӑр пулсан эппин ыттисене ан тивӗр,
вӗсене кайма ирӗк парӑр». 9 Ҫапла майпа „Эсӗ Мана панисене
Эпӗ пурне те упраса хӑвартӑм“ тесе маларах калани пурнӑҫлан-
нӑ. 10 Петр текен Симонӑн хӗҫ пулнӑ. Вӑл хӗҫне туртса кӑларнӑ
та аслӑ священник чури ҫине сулса ярса унӑн сылтӑм хӑлхине
касса татнӑ. Ҫав чура Малх ятлӑ пулнӑ. 11 «Хӗҫне йӗннине чиксе
хур, – тенӗ Иисус Петра. – Аттем панӑ асап куркине Манӑн ӗҫ-
мелле марччӗ-им вара?»

12 Унтан салтаксемпе пинпӳ тата иудейсен тарҫисем Иисуса
тытса ҫыхнӑ. 13 Ӑна малтанах Анна патне илсе пынӑ. Анна вӑл
ҫав ҫул аслӑ священникра ларакан Каиафӑн хуньӑшӗ пулнӑ.
14 «Халӑх ырлӑхӗшӗн пӗр ҫын пӗтни лайӑхрах» тесе иудейсене
маларах канаш параканни шӑпах ҫав Каиафа пулнӑ.

Петр Иисуса пӗлмӗш пулни

(Мф. 26:69-70; Мк. 14:66-68; Лк. 22:55-57)

15 Иисус хыҫӗнчен Петр текен Симонпа тепӗр вӗренекенӗ
пынӑ. Ҫав вӗренекенне аслӑ священник палланӑ, ҫавӑнпа вӑл
Иисуспа пӗрле аслӑ священник картишне кӗме пултарнӑ. 16 Петр
тулта, хапха умӗнче, тӑнӑ. Кӑштахран аслӑ священник палланӑ
хайхи вӗренекен тухнӑ та, хапха асӑрхаса тӑракан хӗрарӑмпа ка-
лаҫса илсе, Петра та шала кӗртнӗ. 17 Вара ҫав хӗрарӑм чура Петра
каланӑ: «Эсӗ те Ҫак Ҫыннӑн вӗренекенӗ мар-и-ха?» «Ҫу-ук», –
тавӑрнӑ Петр. 18 Ҫанталӑк сивӗ пулнӑран тарҫӑсемпе чурасем вут
хурса ӑшӑнса тӑнӑ. Петр та вӗсемпе пӗрле пулнӑ.

Аслӑ священник Иисуса тӗпчени

(Мф. 26:59-66; Мк. 14:55-64; Лк. 22:66-71)

19 Аслӑ священник Иисусран Унӑн вӗренекенӗсем ҫинчен,
Унӑн вӗрентӗвӗ ҫинчен ыйтнӑ. 20 «Эпӗ пӗтӗм халӑха уҫҫӑнах
вӗрентрӗм, – тенӗ ӑна Иисус. – Эпӗ сӑмахӑма иудейсем ялан

пуçтарăнакан синагогăсенче, Турă Çуртĕнче каларăм, вăрттăн
нимĕн те вĕрентмен. [21] Эсĕ мĕншĕн Манран ыйтатăн? Эпĕ мĕн
каланине итленĕ çынсенчен кайса ыйт. Эпĕ мĕн вĕрентнине вĕ-
сем пĕлеççĕ». [22] Çак сăмахсене илтсен юнашар тăракан тарçăсен-
чен пĕри Ăна питĕнчен çупса янă. «Эсĕ аслă священника çапла
хуравлатăн-и-ха?» — тенĕ вăл. [23] «Эпĕ тĕрĕс мар каларăм пулсан
мĕн тĕрĕс маррине ăнлантарса пар, — тавăрнă ăна Иисус. — Эпĕ
тĕрĕсех каларăм пулсан эсĕ Мана мĕншĕн çапатăн?» [24] Анна вара
Иисуса, çыхнăскере, Каиафа ятлă аслă священник патне илсе
кайма хушнă.

Петр каллех Иисуса пĕлмĕш пулни
(Мф. 26:71-75; Мк. 14:69-72; Лк. 22:58-62)

[25] Петр текен Симон кăвайт умĕнчех ăшăнса тăнă. «Эсĕ те
Унăн вĕренекенĕ мар-и-ха?» — ыйтнă унран çавăнта татах. «Çук,
çук», — тунса каланă Петр. [26] Аслă священникăн чурисенчен пĕ-
ри, хайхи хăлхине Петр касса татнин тăванĕ, çапла ыйтнă: «Эпĕ
сана садра Унпа пĕрле курманччĕ-и-ха?» [27] Петр каллех Иисуса
пĕлмĕш пулнă. Çав самантра автан авăтса янă.

Иисус Пилат патĕнче
(Мф. 27:1-2, 11-14; Мк. 15:1-5; Лк. 23:1-5)

[28] Ирпе ирех иудейсем Иисуса Каиафа патĕнчен преторине*
илсе пынă. Ирсĕрленес мар тесе вĕсем преторине кĕмен, мĕн-
шĕн тесен хăйсен йăлипе каçхине пасха апачĕ çимелле пулнă.
[29] Çавăнпа та Пилат хăй вĕсенчен тухса ыйтнă: «Эсир Ку Çынна
мĕн пирки айăплатăр?» [30] Вĕсем ăна хуравланă: «Вăл усал ĕç ту-
ман пулсан, эпир Ăна сана тытса памăттăмăр». [31] «Эсир Ăна илсе
кайăр та хăвăр саккунăрпа суд тăвăр», — тенĕ Пилат. «Пирĕн
çынна вĕлермеллех айăпламалли ирĕк çук», — тавăрнă ăна иу-
дейсем. [32] Çапла Иисус Хăй мĕнле вилĕмпе вилесси çинчен мал-
танах калани пурнăçланнă. [33] Пилат вара каллех преторине кĕнĕ
те Иисуса чĕнсе илсе каланă: «Эсĕ Иудея Патши-и?» [34] «Эсĕ ху
çапла шутлатăн-и е çын сăмахĕпе Ман пирки çапла калатăн?» —
ыйтнă Иисус. [35] «Эпĕ иудей-и-мĕн? — хирĕçленĕ Пилат. — Сана
Хăвăн халăхупа аслă священник ман алла тытса пачĕç. Мĕн тунă

* 18:28 *Претори* — Рим лартнă пуçлăхăн пурăнмалли тата ĕçлемелли вырăнĕ.

вара Эсӗ?» [36] Иисус ҫапла тавӑрнӑ: «Манӑн Патшалӑхӑм ҫак тӗн-
чери мар. Манӑн Патшалӑхӑм ҫак тӗнчери пулсан, Мана пӑхӑнса
тӑракансем Манӑн хӳтте кӗнӗ пулӗччӗҫ, иудейсене тыттармӗччӗҫ.
Анчах та халӗ Манӑн Патшалӑхӑм кунта мар». [37] «Эппин Эсӗ
Патшах-и?» – тенӗ Ӑна Пилат. «Эпӗ Патша тесе эсӗ каларӑн, –
тавӑрнӑ Иисус. – Эпӗ чӑнлӑх ҫинчен каласа пӗлтерме ҫуралнӑ,
ҫавӑншӑн тӗнчене килнӗ. Чӑнлӑхлӑ кашни ҫын Ман сасса ит-
лет». [38] «Мӗн вӑл чӑнлӑх?» – тенӗ Ӑна Пилат.

Иисуса вӗлерме ыйтни

(Мф. 27:15-31; Мк. 15:6-20; Лк. 23:13-25)

Ҫак сӑмахсем хыҫҫӑн вӑл каллех иудейсем патне тухнӑ та ка-
ланӑ: «Ку Ҫынна айӑплама эпӗ нимӗнле сӑлтав та тупмастӑп.
[39] Сирӗн йӑлӑрпа манӑн пасха уявӗ тӗлне тӗрмери пӗр ҫынна кӑ-
ларса яма ирӗк пур. Эсир хирӗҫ мар пулсан, Иудея Патши текен-
нине кӑларса ярӑп». [40] Вара пурте каллех: «Ӑна мар, Вараввӑна
кӑларса яр!» – тесе кӑшкӑрнӑ. Варавва ятли вӑрӑ-хурах пулнӑ.

19-мӗш сыпӑк

[1] Пилат вара Иисуса хурал аллине панӑ та хӗнеме хушнӑ. [2] Сал-
таксем йӗплӗ кӳкен хуллинчен пуҫ кӑшӑлӗ ҫыхса ӑна Иисус пуҫне
тӑхӑнтартнӑ, ҫине патшалла хӗрлӗ тум уртса янӑ. [3] «Сывӑ пултӑр
иудейсен Патши!» – тесе вӗсем Иисуса ҫупа-ҫупа янӑ. [4] Пилат вӗ-
сене каллех тухса каланӑ: «Вӑл айӑплӑ маррине пӗлтерме Ӑна эпӗ
сирӗн патӑра кӑларттаратӑп». [5] Иисуса вара йӗплӗ кӳкен пуҫ кӑшӑ-
лӗпе, вӑрӑм хӗрлӗ тумпа кӑларнӑ. «Акӑ вӑл Ҫын», – тенӗ вӗсене
Пилат. [6] Аслӑ священниксемпе вӗсен тарҫисем Ӑна курсанах: «Пӑ-
талаттар Ӑна, пӑталаттар!» – тесе кӑшкӑрнӑ. «Эпӗ Унра нимӗнле
айӑп та тупмастӑп, тытӑр та хӑвӑр пӑталӑр», – тенӗ вӗсене Пилат.
[7] «Пирӗн хамӑрӑн саккун, – тавӑрнӑ ӑна иудейсем. – Хӑйне Турӑ
Ывӑлӗ тесе каланӑшӑн Ӑна пирӗн саккунпа вӗлермелле».

[8] Ҫак сӑмахсене илтсен Пилат тата ытларах хӑраса ӳкнӗ. [9] Вӑл
каллех преторине кӗнӗ те Иисусран ыйтнӑ: «Эсӗ ӑҫтисем пула-
тӑн?» Иисус нимӗн те каламан. [10] «Эсӗ манпа та калаҫасшӑн
мар-и? – тенӗ вара Ӑна Пилат. – Пӗлместӗн-им, манӑн Сана
пӑталаттарма та ирӗкӗм пур, кӑларса яма та ирӗкӗм пур». [11] «Ҫӳл-
тен паман пулсан санӑн Манпа пуҫ пулма нимӗнле ирӗк те пулас

çукчĕ, – тавăрнă Иисус, – çавăнпа Мана сан аллуна тытса па-
ракана ытларах çылăх пулĕ». 12 Çак самантран пуçласа Пилат
Иисуса ирĕке кăлармашкăн май шыранă. «Ăна ирĕке ярсан
эсĕ императорăн тусĕ те мар вара! Хăйне хăй патша тесе кала-
кан кашни çын – император тăшманĕ!» – тесе кăшкăрашнă
иудейсем.

13 Çак сăмахсене илтсен Пилат Иисуса преторирен илсе тух-
ма хушнă, хăй суд тумалли вырăна ларнă. Чултан купаланă çак
çӳллĕ вырăна Лифостротон, еврейла Гаввафа, теççĕ. 14 Ку ĕнтĕ
пасха умĕнхи эрне кун, кăнтăрла тĕлнелле пулнă. «Акă сирĕн
Патшăр», – тенĕ Пилат иудейсене. 15 Анчах та вĕсем: «Атя, хă-
вăртрах пăталаттар Ăна!» – тесе кăшкăрма пуçланă. «Епле-ха
сирĕн Патшăра пăталаттарам?» – тенĕ Пилат. «Императорсăр
пуçне пирĕн урăх патша çук», – тавăрнă аслă священниксем.
16 Вара тин Пилат вĕсене Иисуса пăталама ирĕк панă. Çавăн-
тах Иисуса тытса илсе кайнă.

Иисус Христоса пăталани

(Мф. 27:32-44; Мк. 15:21-32; Лк. 23:26-43)

17 Иисус, Хăйĕн хĕресне çĕклесе, «Пуç купташки» текен вырă-
на çитнĕ, еврейла ăна Голгофа теççĕ. 18 Хĕрес çумне те Ăна ça-
вăнтах пăталанă. Унпа пĕрле тепĕр икĕ çынна пăталанă; варрин-
чи хĕрес çине – Иисуса, тепĕр иккĕшне вара Унран икĕ енне.
19 Хĕрес çумне тата хăма татăкĕ çапса хунă. Хăми çине Пилат
çапла çыртарнă пулнă: «Иудея Патши, Назорей Иисус». 20 Иису-
са пăталанă вырăн хула хĕрринчех пулнă. Çавăнпа хĕрес çине
мĕн çырнине иудейсенчен нумайăшĕ вуланă. Çырма вара еврей-
ла, грекла тата латинла çырнă пулнă. 21 Иудейсен аслă священ-
никĕсем Пилата ӳпкелешнĕ: «„Иудея Патши“ тесе мар, „Вăл
Хăйне Иудея Патши тесе каланă“, – тесе çырмаллаччĕ». 22 «Эпĕ
мĕнле çыртарнă, çаплах пултăр», – тавăрнă Пилат.

23 Иисуса хĕрес çумне пăталасан салтаксем Унăн тумтирне
илсе тăвată пая уйăрнă. Кашни салтака пĕрер пай лекнĕ. Вĕсем
Унăн хитонне те илнĕ, ăна вара çĕлемесĕр тĕртсе тунă пулнă.
24 Çавăнпа вĕсем çапла калаçса татăлнă: «Хитонне çурас мар, шă-
па ярас: кама шăпа тухать, çавă илтĕр». Çапла майпа Çырнинче
«тумтирĕме илчĕç те хăйсем хушшинче уйăрчĕç, кĕпене вара шă-
па ярса валеçрĕç» тесе калани пурнăçланнă. Салтаксем çавăн пек

тунă та. [25] Иисуса пăталанă хĕрес патĕнче Унăн Амăшĕ, Амăшĕн
аппăшĕ, Клеопа Марийи тата Мария Магдалина тăнă. [26] Иисус
Хăйĕн Амăшне тата çавăнта тăракан юратнă вĕренекенне асăрха-
сан Амăшне каланă: «Акă Санăн ывăлу». [27] «Акă санăн Аннӳ», –
тенĕ унтан вĕренекенне. Çав вăхăтран вара çак вĕренекен Иисус
Амăшне хăй патне илнĕ.

Иисус Христос вилĕмĕ
(Мф. 27:45-56; Мк. 15:33-41; Лк. 23:44-49)

[28] Çавăн хыççăн Иисус, пĕтĕмпех пурнăçланнине кура, Çыр-
нинче калани пулса çиттĕр тесе, çапла каланă: «Ăшăм хыпрĕ».
[29] Çавăнта хĕрхӳлентернĕ хĕрлĕ эрех тултарнă кăкшăм ларнă. Сал-
таксем çав шĕвеке сăхтарнă мунчалана иссоп патакки вĕçне тир-
се Унăн çăварĕ патне илсе пынă.

[30] Хĕрхӳлентернĕ хĕрлĕ эрех тутанса пăхсан Иисус каланă:
«Мĕн пулмалли пулчĕ!» Вара Унăн пуçĕ лăштăрах усăннă та,
юлашки сывлăшĕ тухнă. [31] Ку ĕç эрне кун пулнăран иудейсем
вилесене хĕрес çинче шăмат кунччен – вăл шăмат кун иудей-
сен мăн кунĕ пулнă – хăварасшăн пулман. Çавăнпа вĕсем пă-
таланă çынсен ури тунисене çапса ватса хĕрес çинчен антарма
Пилатран ыйтнă. [32] Вара салтаксем пынă та Иисуспа пĕрле пăта-
ланисенне иккĕшĕнне те ури тунисене çапса ватнă. [33] Иисус тĕл-
не çитсен салтаксем Вăл вилнине курнă та Унăн урисене ватас
темен. [34] Анчах та пĕр салтакĕ Ăна аякĕнчен сăнăпа чикнĕ, çа-
вăнтах юнпа шыв юхса тухнă. [35] Сире çакна хăй куçĕпе хăй курнă
çын çирĕплетсе пĕлтерет, вăл çирĕплетсе калани чăн. Сире ĕнен-
тересшĕн хăй чăн каланине вăл пĕлет. [36] Çапла майпа Çырнинче
«Унăн пĕр шăммине те çапса ватмĕç» тени пурнăçланнă. [37] Çыр-
нинче тепĕр тĕлте çапла калани те пур: «Хăйсем сăнăпа Чикни
çине пăхĕç».

Иисуса пытарни
(Мф. 27:57-61; Мк. 15:42-47; Лк. 23:50-56)

[38] Каярахпа Аримафейăра çуралса ӳснĕ Иосиф Иисус ӳтне хĕ-
рес çинчен илме Пилатран ирĕк ыйтнă. Иисусăн вĕренекенĕ
пулнă пулин те, иудейсенчен хăранипе çакна Иосиф палăртман.
Пилат ăна ирĕк панă. Вара вăл Иисус ӳтне пырса илсе кайнă.
[39] Иосифпа пĕрле тата пĕррехинче Иисус патне çĕрле вăрттăн

пынӑ Никодим та пулнӑ. Вӑл икӗ пӑта яхӑн алоэпе смирна хутӑ-
шӗ илсе пынӑ. 40 Ҫапла вара вӗсем иудейсен йӑлипе Иисус ӳтне
ырӑ шӑршӑллӑ ҫу сӗрнӗ пирпе чӗркенӗ. 41 Иисуса пӑталанӑ вы-
рӑнтан инҫех те мар сад ӳснӗ. Ҫав садра унччен пӗр виле те пы-
тарман ҫӗнӗ тупӑклӑх пулнӑ. 42 Тепӗр кунне шӑмат кун – иудей-
сен канмалли кунӗ – пулнӑран тата тупӑклӑх ҫывӑх пулнӑран
Иисуса ҫавӑнтах пытарнӑ.

20-мӗш сыпӑк

Иисус чӗрӗлсе тӑни

(Мф. 28:1-10; Мк. 16:1-8; Лк. 24:1-12)

1 Эрнен малтанхи кунӗнче Мария Магдалина тул ҫутӑлса ҫит-
нӗ-ҫитменех тупӑклӑх патне пынӑ. Пӑхнӑ та – курах кайнӑ: шӑ-
тӑка хупланӑ чула такам йӑвантарса янӑ. 2 Вара вӑл хӑвӑртрах
Петр текен Симон патне тата Иисус юратнӑ тепӗр вӗренекен
патне чупнӑ. «Хуҫамӑра тупӑклӑхран илсе кайнӑ, ӑҫта илсе кай-
нине те пӗлместпӗр», – тенӗ вӗсене Мария Магдалина. 3 Петрпа
тепӗр вӗренекен ҫав самантрах тухнӑ та тупӑклӑх патне васканӑ.
4 Иккӗшӗ те пӗрлех чупма пуҫланӑ пулин те, леш вӗренекенӗ,
Петртан хытӑрах чупса, Иисуса пытарнӑ вырӑна маларах ҫитнӗ.
5 Вӑл шӑтӑкран пӗшкӗнсе пӑхнӑ та пирсем выртнине асӑрханӑ.
Ҫапах та хӑй шала кӗмен. 6 Петр текен Симон та ун хыҫҫӑн чуп-
са ҫитнӗ. Вӑл тупӑклӑха кӗнӗ те унта Иисус ӳтне чӗркенӗ пирсем
7 тата Иисусӑн пуҫне витнӗ тутӑр выртнине кӑна асӑрханӑ. Чӗр-
кенӗ тутӑр пирсенчен уйрӑм выртнӑ. 8 Вара тупӑклӑх патне мала-
рах ҫитнӗ вӗренекенӗ те шала кӗнӗ, ҫаксене курсассӑн вӑл Хуҫа-
мӑр вилӗмрен чӗрӗлнине ӗненнӗ. 9 Ҫырнинче Иисусӑн вилӗмрен
чӗрӗлсе тӑмалла тесе каланине вӗсем ун чухне пӗлмен-ха. 10 Вара
вӗренекенӗсем каллех хӑйсем патне таврӑннӑ.

Иисус Мария Магдалинӑна курӑнни

(Мк. 16:9-11)

11 Мария тупӑклӑх умӗнче йӗрсе тӑнӑ. Ҫапла йӗре-йӗрех вӑл
ҫӗр хӑвӑлне пӗшкӗнсе пӑхнӑ. 12 Вӑл унта шурӑ тумлӑ икӗ ангел
ларнине курах кайнӑ. Пӗри Иисус выртнӑ тӗлте пуҫ вӗҫӗнче,
тепри ура вӗҫӗнче ларнӑ. 13 «Эй, хӗрарӑм, мӗншӗн йӗретӗн?» –
тенӗ ӑна ангелсем. «Хуҫама илсе кайнӑшӑн, Ӑна ӑҫта хунине те

пӗлменшӗн йӗретӗп», – тенӗ вӗсене Мария. [14] Ҫапла каласан вӑл
хыҫалалла ҫаврӑнса пӑхнӑ та Иисус тӑнине курнӑ. Анчах та Ма-
рия Иисуса палласа илеймен. [15] «Эй, хӗрарӑм! Мӗншӗн йӗретӗн?
Кама шыратӑн?» – тенӗ ӑна Иисус. Ку пахчаҫӑ пулӗ-ха тесе,
Мария Ӑна ҫапла каланӑ: «Эй, ырӑ Ҫыннӑм! Эсӗ Унӑн ӳтне илсе
кайнӑ пулсан, ӑҫта хунине каласамччӗ. Эпӗ Ӑна кайса илӗттӗм».
[16] «Мария!» – тенӗ ӑна Иисус. Мария ҫаврӑнса пӑхнӑ та: «Равву-
ни!» – тесе кӑшкӑрса янӑ. Ҫакӑ: «Вӗрентекен!» тенине пӗлтерет.
[17] «Ман ҫума ан сӗртӗн, – тенӗ ӑна Иисус, – мӗншӗн тесен Эпӗ
Хам Аттем патне ҫӗкленмен-ха. Эсӗ Манӑн ӗненекен тӑванӑм-
сем патне кай та ҫакӑн ҫинчен пӗлтер: Эпӗ Хамӑн Аттем пат-
не, сирӗн Аҫӑр патне; Хамӑн Туррӑм патне, сирӗн Туррӑр патне
ҫӗкленетӗп». [18] Мария Магдалина вӗренекенсем патне кайнӑ та:
«Эпӗ Хуҫамӑра куртӑм!» – тесе хыпарланӑ. Иисус хӑйне мӗн ка-
ланине те вӑл йӑлтах каласа кӑтартнӑ.

Иисус вӗренекенӗсене курӑнни

(Мф. 28:16-20; Мк. 16:14-18; Лк. 24:36-49)

[19] Ҫав вырсарни каҫах, вӗренекенӗсем иудейсенчен хӑранипе
хӑйсем пуҫтарӑннӑ пӳрт алӑкне питӗрсе ларнӑ чухне, вӗсем хӑй-
сем хушшинче Иисус тӑнине курах кайнӑ. «Канӑҫлӑх пултӑр си-
ре!» – тенӗ Вӑл. [20] Ҫапла каласан Иисус вӗсене Хӑйӗн алли-ури-
не, аякне кӑтартнӑ. Хуҫамӑра курсан вӗренекенӗсем питӗ савӑн-
са кайнӑ. [21] «Канӑҫлӑх пултӑр сире! – саламланӑ вӗсене Иисус
тепӗр хут. – Ӗнтӗ Аттем Мана сире вӗрентме янӑ пекех, Эпӗ те
сире ыттисене вӗрентме ярατӑп». [22] Ҫавӑн хыҫҫӑн Иисус вӗсем
ҫине вӗрнӗ те ҫапла каланӑ: «Манран ҫак Святой Сывлӑша йы-
шӑнӑр. [23] Эсир камӑн ҫылӑхӗсене каҫарӑр, унӑн каҫарӑнӗҫ; ка-
мӑнне каҫармӑр, унӑн каҫарӑнмӗҫ». [24] Вун иккӗшӗнчен пӗри, Йӗ-
кӗреш текен Фома, Иисус пӳрте кӗрсе тӑнӑ чухне унта вӗсемпе
пулман. [25] «Эпир Хуҫамӑра куртӑмӑр!» – тенӗ ӑна ытти вӗренеке-
нӗсем. «Пӑталасан суранланнӑ аллисене, аяк пӗрчисене тытса
пӑхмасӑр ӗненместӗпех!» – тенӗ Фома ыттисене.

Иисуспа Фома

[26] Тепӗр сакӑр кунран Унӑн вӗренекенӗсем каллех пӗр пӳртре
пуҫтарӑннӑ. Фома та вӗсемпе пӗрлех пулнӑ. Ҫапла питӗрӗнсе
ларнӑ чухне Иисус кӗрсе тӑнӑ та вӗсен умне тухса саламланӑ:

«Канăçлăх пултăр сире!» 27 Унтан Фомана каланă: «Пӳрнӳсене
тăс-ха! Акă Манăн аллăмсем. Халĕ аллуна тăсса Манăн аякăмри
сурана сĕртĕн. Ан иккĕлен, ĕнен!» 28 «Хуçам тата Туррăм!» — теме
çеç пултарнă Фома. 29 Иисус ăна каланă: «Эсĕ Мана курсан тин
ĕнентĕн. Курмасăрах ĕненекенсем телейлĕ».

Ку кĕнекен тĕллевĕ

30 Хăйĕн вĕренекенĕсене Иисус тата нумай хăватсем туса кă-
тартнă пулнă. Ку кĕнекере вĕсем пирки çырман. 31 Çаксене сире
Иисус вăл Турă Суйласа илни, Турă Ывăлĕ пулнине ĕнентерес-
шĕн, ĕненсен Унăн ячĕпе чĕрĕлĕхлĕ пулччăр тесе çырнă.

21-мĕш сыпăк

Иисус вĕренекенĕсене Тивериада
тинĕсĕ патĕнче курăнни

1 Çавăнтан кайран Иисус Хăйĕн вĕренекенĕсене Тивериада ти-
нĕсĕ патĕнче каллех курăннă. Ку ĕç çапла пулса иртнĕ. 2 Петр те-
кен Симон, Йĕкĕреш текен Фома, Галилейăри Кана çынни На-
фанаил, Зеведей ывăлĕсем тата Иисусăн тепĕр икĕ вĕренекенĕ
пĕрле пуçтараннă. 3 «Эпĕ пулла каятăп», — тенĕ вĕсене Петр те-
кен Симон. «Эпир те пыратпăр», — тенĕ ăна ыттисем. Вара вĕ-
сем кимĕ çине ларса тинĕсе тухнă. Анчах çав каç вĕсем нимĕн
те тытайман. 4 Ирпе ирех Иисус вĕсене çыранта кĕтсе тăнă, ан-
чах вĕренекенĕсем Иисуса паллайман. 5 «Ачасем, сирĕн çимелли
мĕн те пулин пур-и?» — тенĕ вĕсене Иисус. «Çук çав», — тавăрнă
вĕренекенĕсем. 6 «Сĕреке-тетелĕрсене кимĕрен сылтăмарах пăра-
хăр-ха, вара кĕрĕ», — тесе каланă вĕсене Иисус. Çапла тусан тур-
тса кăлараймиех пулă кĕнĕ. 7 Иисусăн юратнă вĕренекенĕ вара
Петра çапла каланă: «Ку — Хуçамăр вĕт-ха!» Петр текен Симон,
çарамасскер, «Ку — Хуçамăр» тенине илтсен, çи-пуçне пилĕк
тавра çыхнă та шыва сикнĕ. 8 Ытти вĕренекенĕсем, тулли сĕре-
ке-тетелĕсене сĕтĕрсе, киммипе çыран хĕрне ишсе пынă. Пуллине
вĕсем çырантан инçех те мар, пĕр çитмĕл хăлаçра, тытнă пулнă.
9 Çыран хĕррине тухсан вĕсем кăвайт çуннине курнă. Тĕлкĕше-
кен кăвар çине пулă хунă иккен. Унтах çăкăр та пулнă. 10 «Халĕ
ĕнтĕ тытнă пуллăра илсе килĕр», — тенĕ вĕсене Иисус. 11 Петр
текен Симон кайнă та хайхи сĕреке-тетелсене çыран хĕррине

сётёрсе кӑларнӑ. Шултра пулӑ туллиех лекнӗ пулин те, сӗреки
ҫурӑлса кайман. Пурӗ ҫӗр аллӑ виҫӗ пулӑ кӗнӗ пулнӑ. 12 «Ҫиме
килӗр», – тенӗ вӗсене Иисус. Ку Иисус пулнине пӗлсе вӗрене-
кенӗсенчен пӗри те Унран: «Эсӗ Кам?» – тесе ыйтма хӑйман.
13 Иисус вӗсем патнерех пынӑ та ҫӑкӑрпа пулӑ илсе тыттарнӑ.
14 Ҫапла майпа, вилӗмӗнчен чӗрӗлсе тӑнӑ хыҫҫӑн Иисус Хӑйӗн
вӗренекенӗсене виҫҫӗмӗш хут курӑннӑ.

Иисуспа Петр

15 Ҫисе ларнӑ чухне Иисус Петр текен Симона каланӑ: «Иона
ывӑлӗ Симон! Эсӗ Мана вӗсенчен те ытларах юрататӑн-и?»
«Юрататӑп, Хуҫамӑр! – тенӗ Петр. – Эпӗ Сана юратнине Эсӗ Ху
та пӗлетӗн». Иисус вара ӑна каланӑ: «Манӑн путекӗмсен кӗтӳҫи
пул». 16 Иисус унран тата тепӗр хут ыйтнӑ: «Иона ывӑлӗ Си-
мон! Эсӗ Мана юрататӑн-и?» «Юрататӑп, Хуҫамӑр! – тенӗ
Петр. – Эпӗ Сана юратнине Эсӗ Ху та пӗлетӗн». Иисус ӑна
каланӑ: «Манӑн сурӑхӑмсен кӗтӳҫи пул». 17 Виҫҫӗмӗш хут унран
ыйтнӑ: «Иона ывӑлӗ Симон!* Эсӗ Мана юрататӑн-и?» Хӑйӗн-
чен виҫҫӗмӗш хут ыйтнӑшӑн салхуланса Петр Ӑна ҫапла каланӑ:
«Хуҫамӑр! Эсӗ пӗтӗмпех пӗлетӗн. Эпӗ Сана юратнине те пӗле-
тӗн». Иисус каллех каланӑ: «Манӑн сурӑхӑмсен кӗтӳҫи пул.
18 Чӑн-чӑнах калатӑп сана: ҫамрӑк чухне эсӗ ху тумланаттӑн та
каяс тенӗ ҫӗре каяттӑн. Анчах та ватӑлсан, аллусем лӑштӑрах
кайсан, сана урӑххи тумлантарӗ те каяс килмен ҫӗре ҫавӑтса
кайӗ». 19 Ҫак сӑмахсене Иисус Петр мӗнле вилессе, вилӗмӗпе те
Турра мухтава кӑларасса систерсе каланӑ. «Ман хыҫҫӑн пыракан
пул», – тенӗ унтан Вӑл Петра.

Иисуспа Унӑн юратнӑ вӗренекенӗ

20 Петр каялла ҫавӑрӑнса пӑхнӑ та хӑйӗн хыҫҫӑн Иисусӑн
юратнӑ вӗренекенӗ пынине курнӑ. Ку шӑпах ӗнтӗ пӗррехинче,
каҫхи апат вӑхӑтӗнче, Иисус кӑкӑрӗ ҫумне тӗршӗнсе: «Хуҫамӑр,
Сана тытса параканӗ кам пулӗ?» – тесе ыйтаканни пулнӑ. 21 Ҫав
вӗренекене асӑрхасан Петр Иисусран: «Хуҫамӑр, ӑна вара мӗн
пулӗ?» – тесе ыйтнӑ. 22 «Эпӗ ӑна Хам тепре киличченех пурӑнта-
рас тетӗп пулсан та, сана мӗн ӗҫ? – тавӑрнӑ ӑна Иисус. – Эсӗ

---

* 21:17 Хӑш-пӗр авалхи ал ҫырусенче: «*Иоанн ывӑлӗ Симон*».

Ман хыççăн пыракан пул». 23 Акă мĕншĕн ĕнтĕ юлташĕсем хуш-
шинче çав вĕренекенĕ нихăçан та вилмест текен сас-хура сарăл-
нă. Анчах та Иисус ун пирки нихăçан та вилмест тесе каламан,
«Эпĕ ăна Хам тепре киличченех пурăнтарас тетĕп пулсан та, са-
на мĕн ĕç?» тесе çеç каланă пулнă.

Хыç сăмах

24 Мĕн пулса иртни çинчен çирĕплетсе пĕлтерекенĕ, çак йĕр-
кесене çыраканĕ – шăпах та ĕнтĕ çав вĕренекен. Вăл çирĕплетсе
пĕлтерни чăн, çавна пурте пĕлсе тăратпăр. 25 Иисус татах тем те
пĕр тунă. Çавсем çинчен тĕплĕн çырса кăтартас пулсан, çырнă
кĕнекесем тĕнчене те шăнăçаяс çук тесе шутлатăп. Аминь.